

فیزیولوژی ورزش ۱

عضله و ورزش

روح الله حق شناس

دکتری فیزیولوژی ورزش دانشگاه تهران

عضو هیأت علمی دانشگاه سمنان

بهار ۹۷

انواع عضله

۱- عضله صاف

۲- عضله قلبی (کاردیاک)

۳- عضله اسکلتی یا مخطط

ساختمان و کار عضله اسکلتی

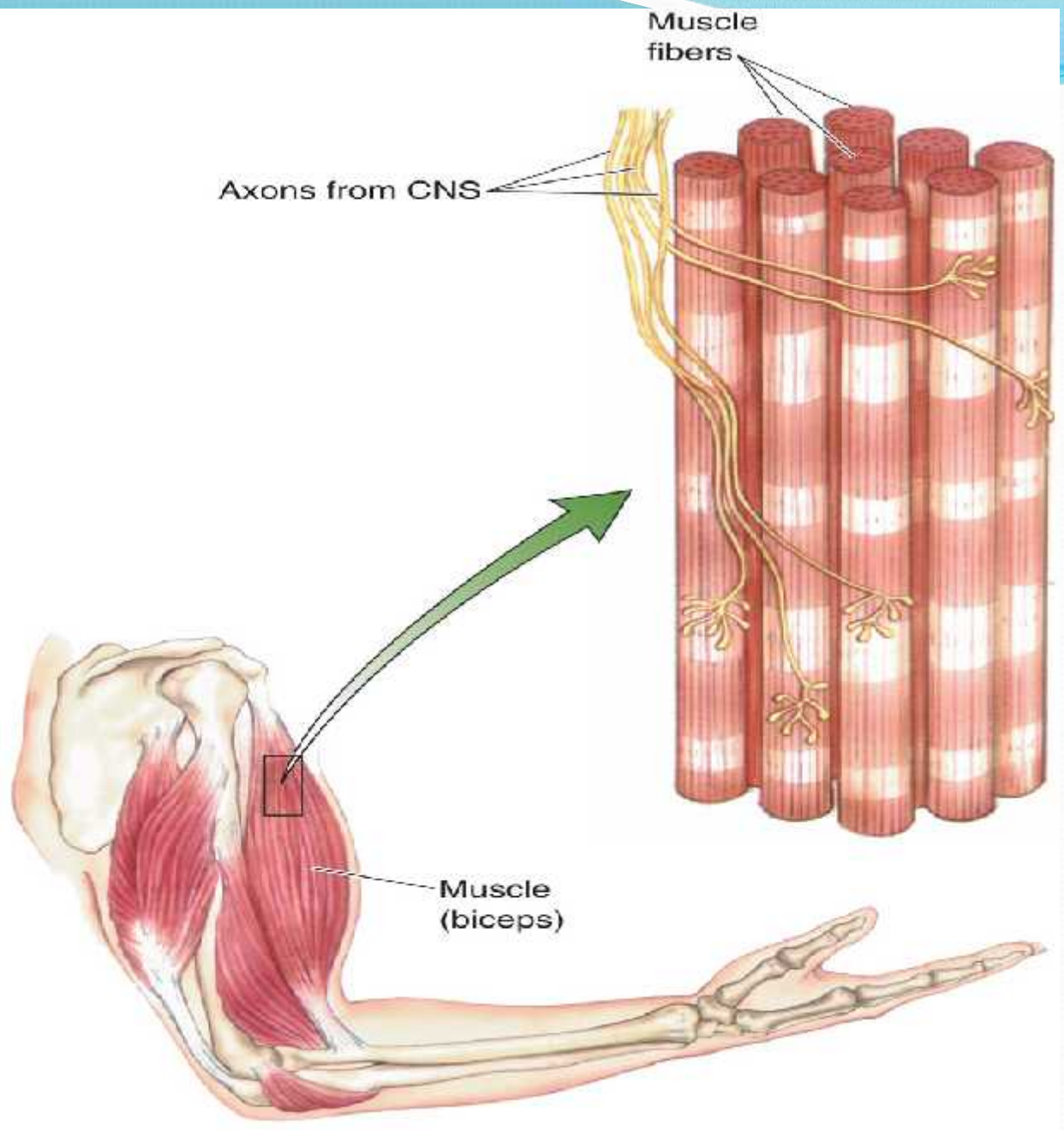
اپی میوزیم: بافتی که اطراف تمام عضله را پوشانده است.

پری میوزیم: غلاف بافت پیوندی که اطراف فاسیکول را فرا گرفته است.

اندومیوزیم: غلاف بافت پیوندی که تار عضلانی را پوشانیده است.

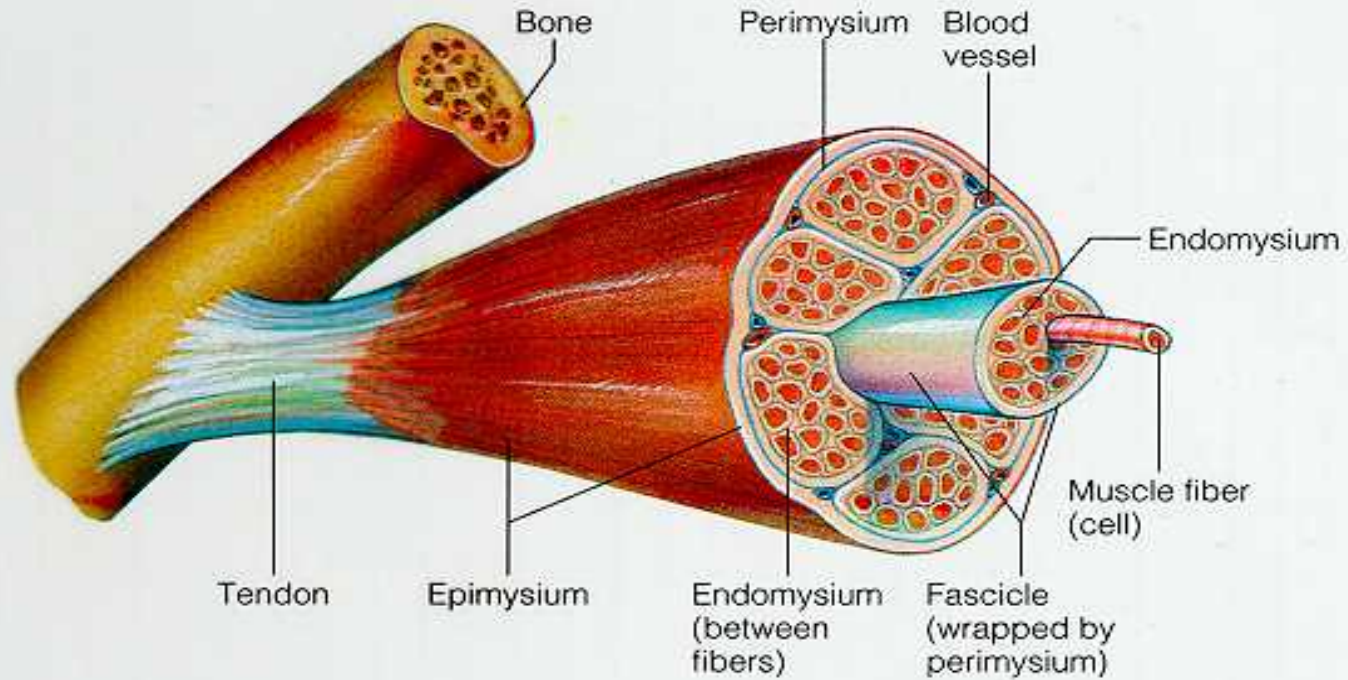
سارکولم: غشاء پلاسمایی که اطراف یک تار عضلانی را پوشانیده است.

سارکوپلاسم: بخش مایع تار عضلانی و سیتوپلاسم آن است.

عضله اسکلتی

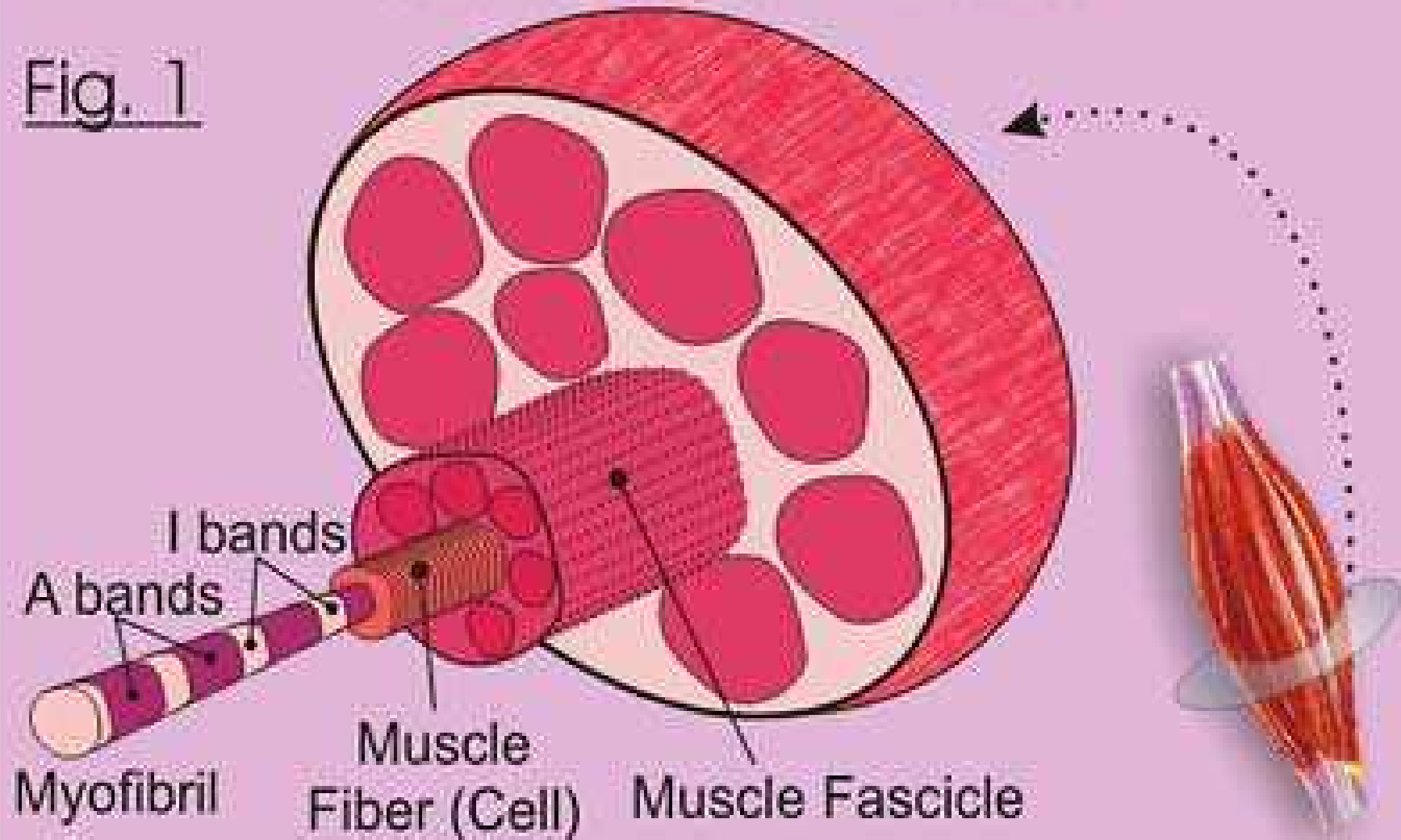
Connective tissue wrappings of skeletal muscle (Figure 9.1a)

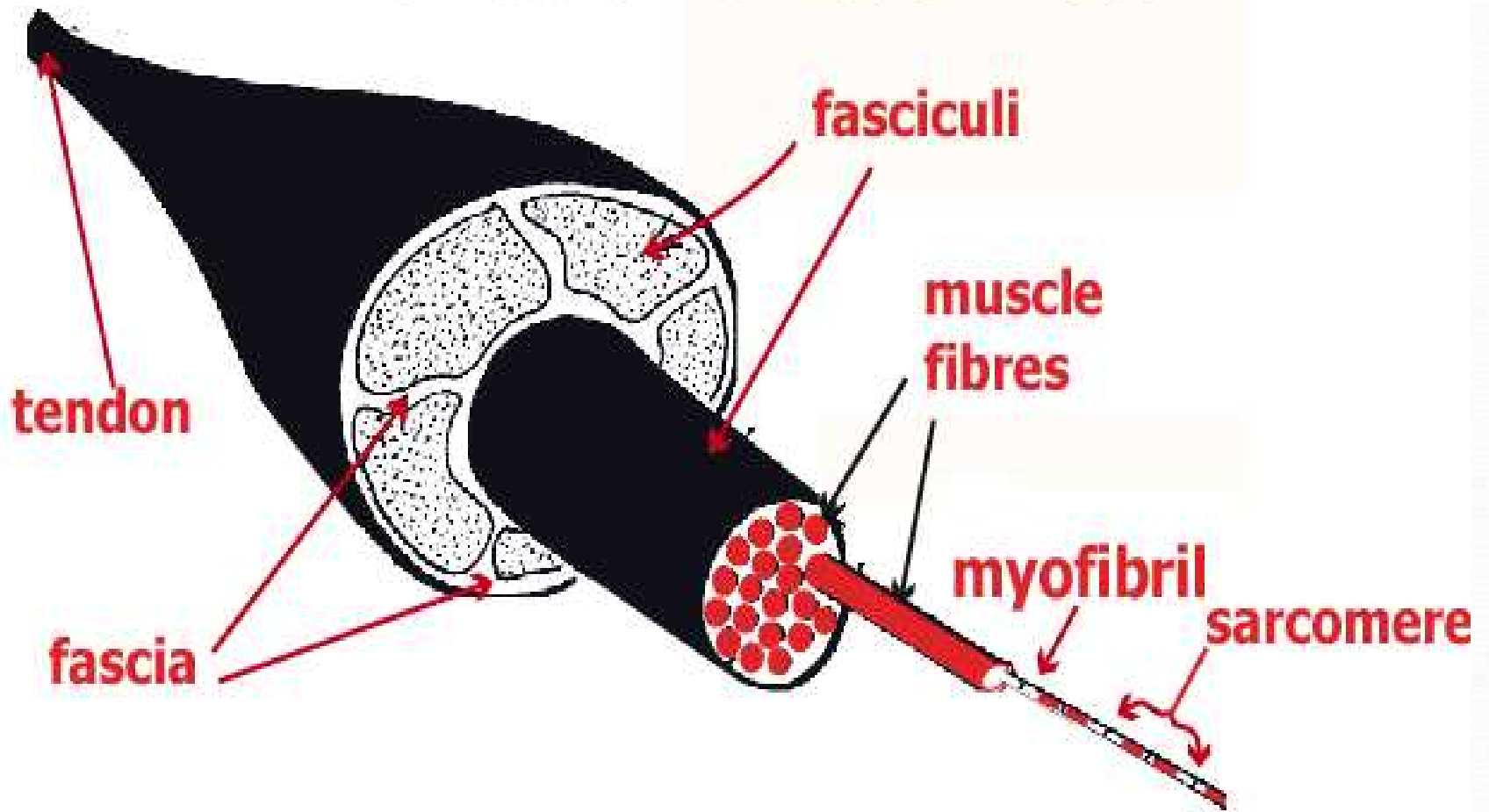
(a)

Muscle Cross-section

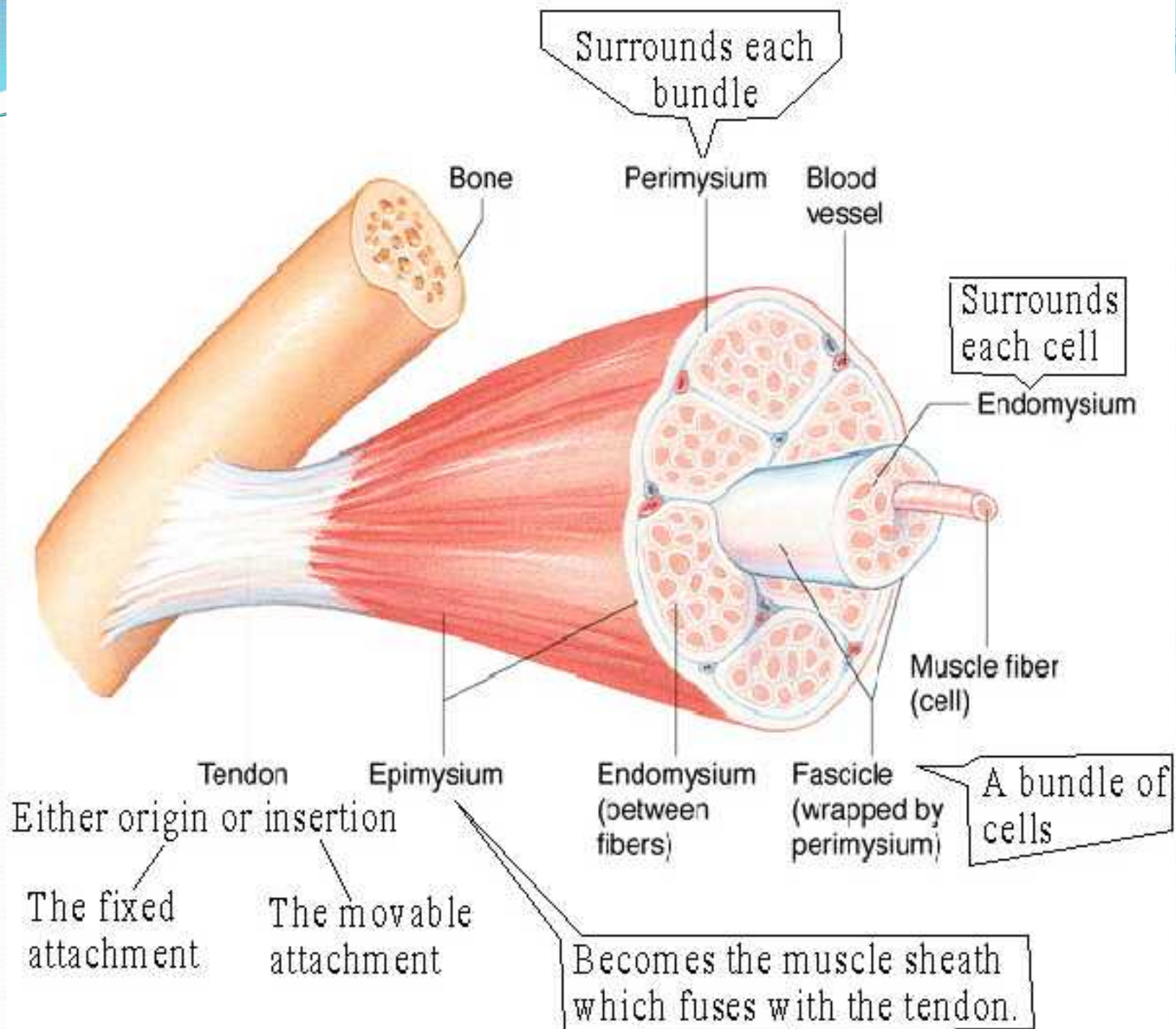
Fig. 1

STRUCTURE of MUSCLE TISSUE

- Sarcomere = the basic contractile unit

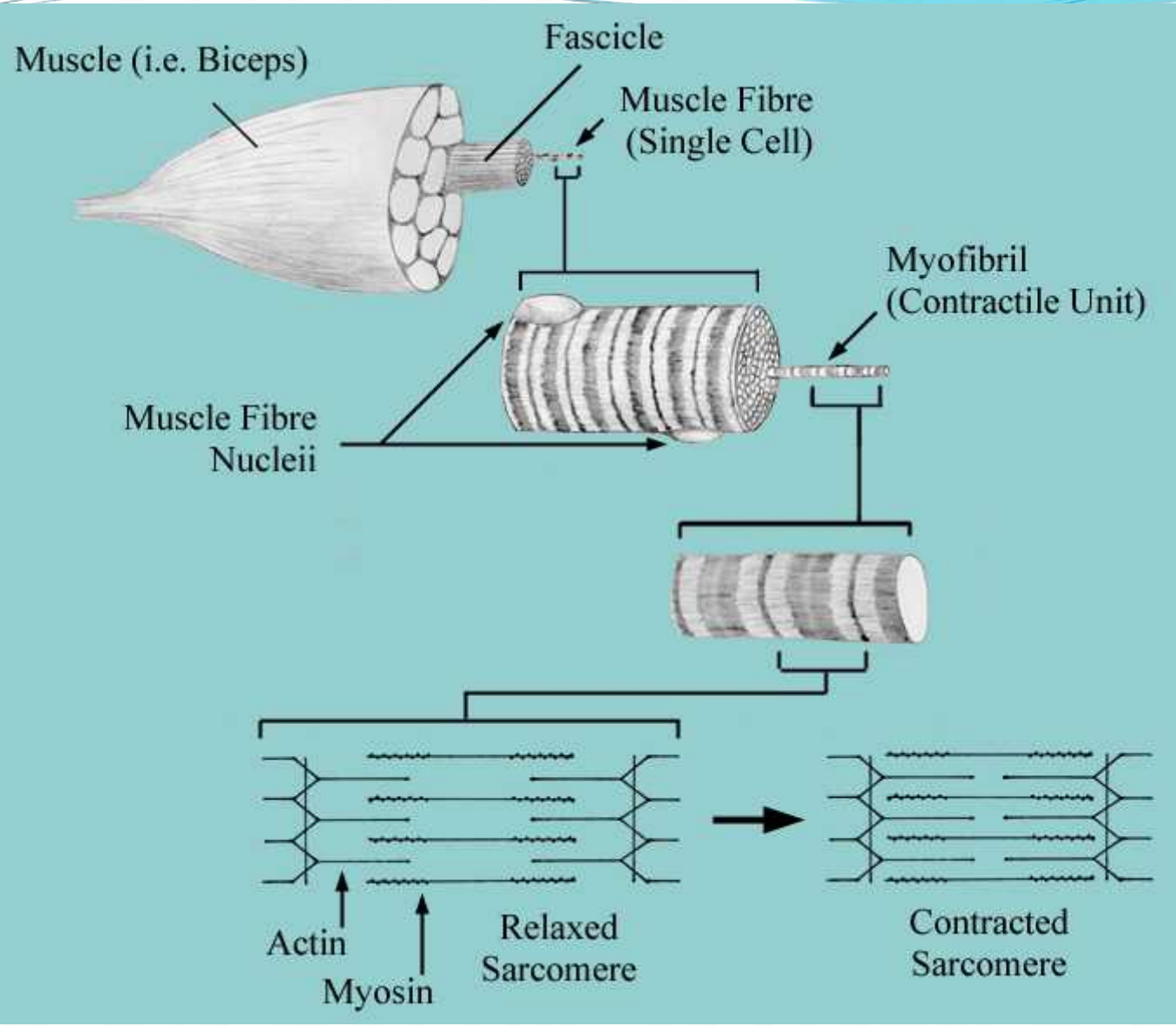
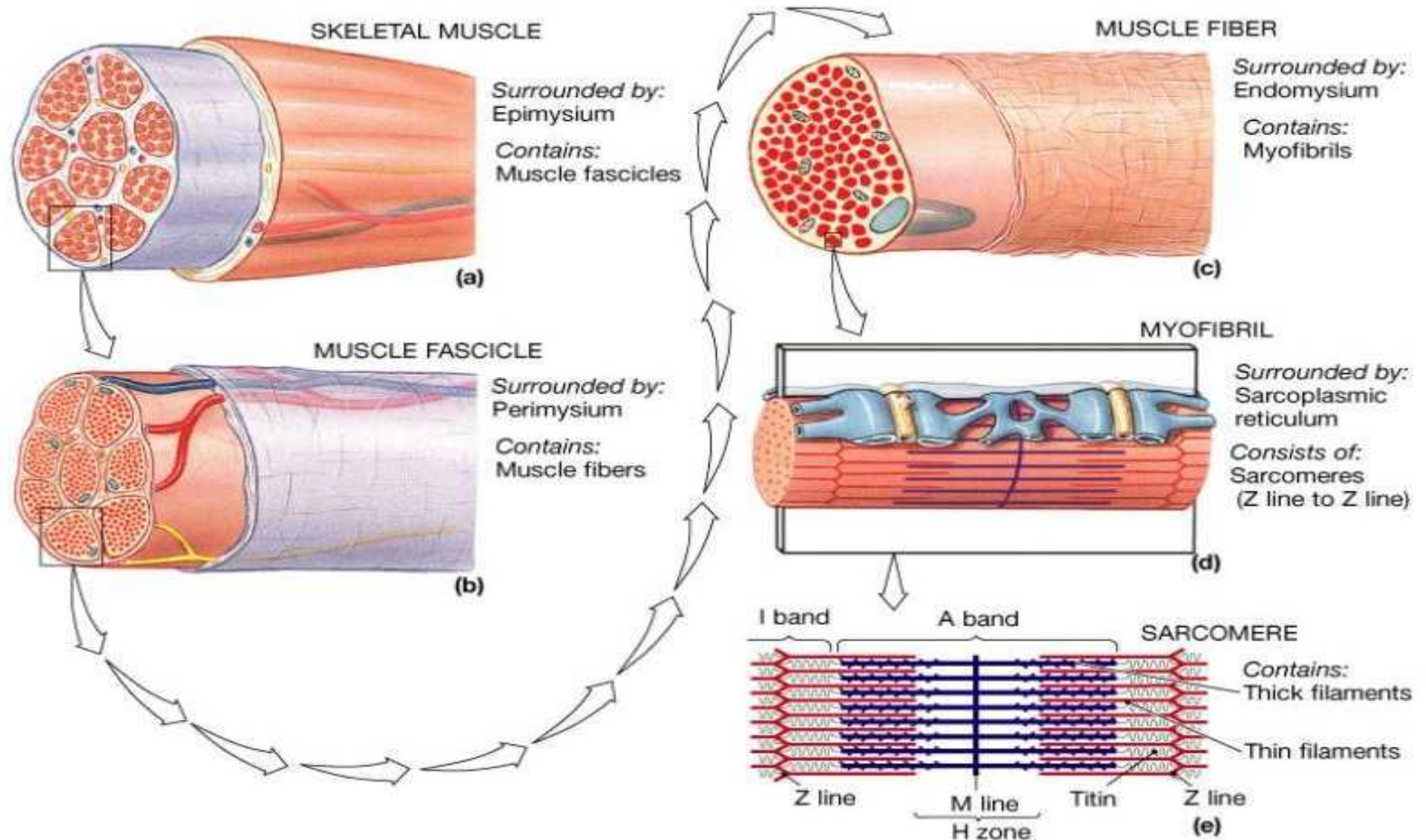
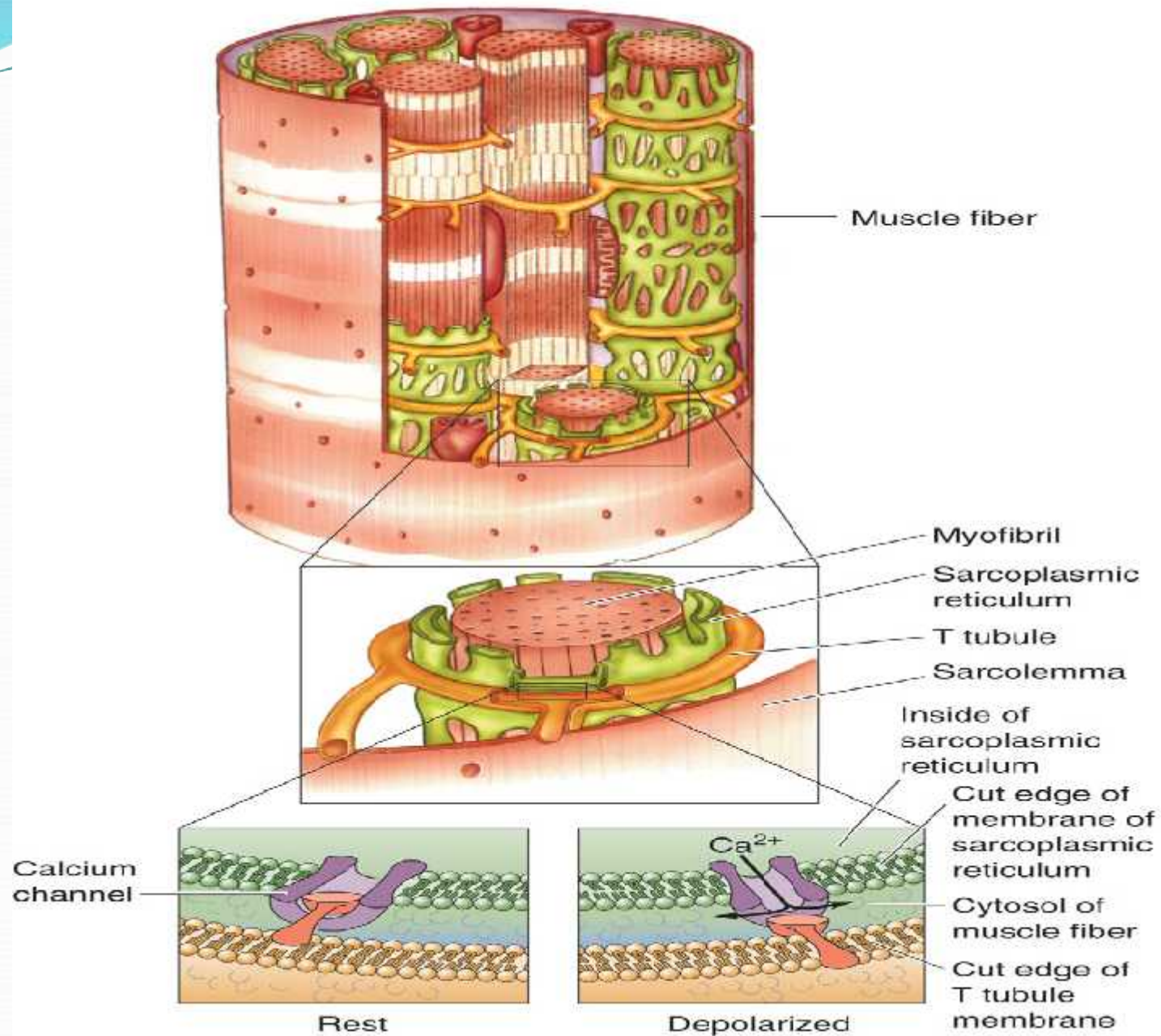
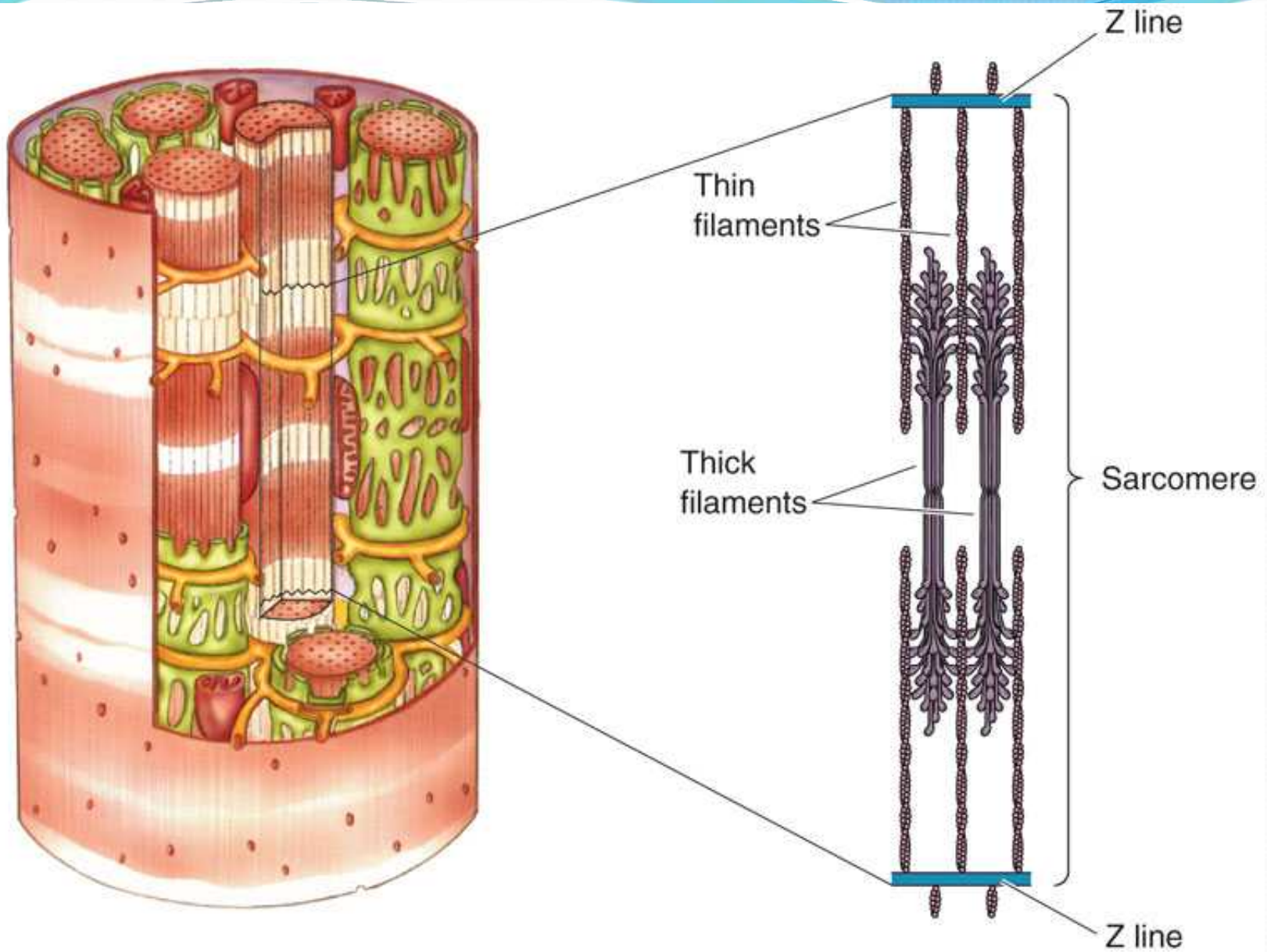

Figure 10.6 Levels of Functional Organization in Skeletal Muscle Fiber

سار کومر

یک سار کومر واحد کاری یک تارچه عضلانی است.

هر تارچه عضلانی شامل تعداد زیادی سار کومر است که حدفاصل دو خط Z قرار دارد. یک

سار کومر شامل همه چیزهایی است که بین دو خط Z قرار دارد که عبارتند از:

نوار I: (ناحیه روشن)

یک نوار A (ناحیه تیره)

یک منطقه H (در وسط نوار A)

بقیه نوار A

نوار I بعدی

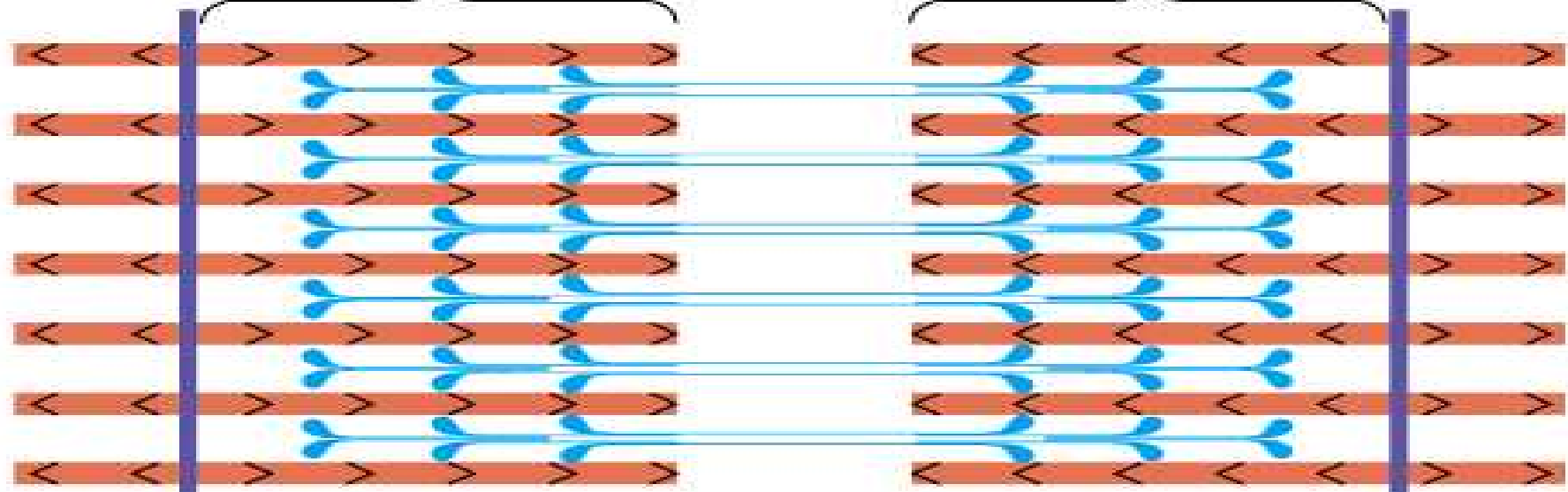
جزئیات تار

(b)

Myosin filaments

Actin filaments

Actin filaments

Z disk

A I Zone

A I Zone

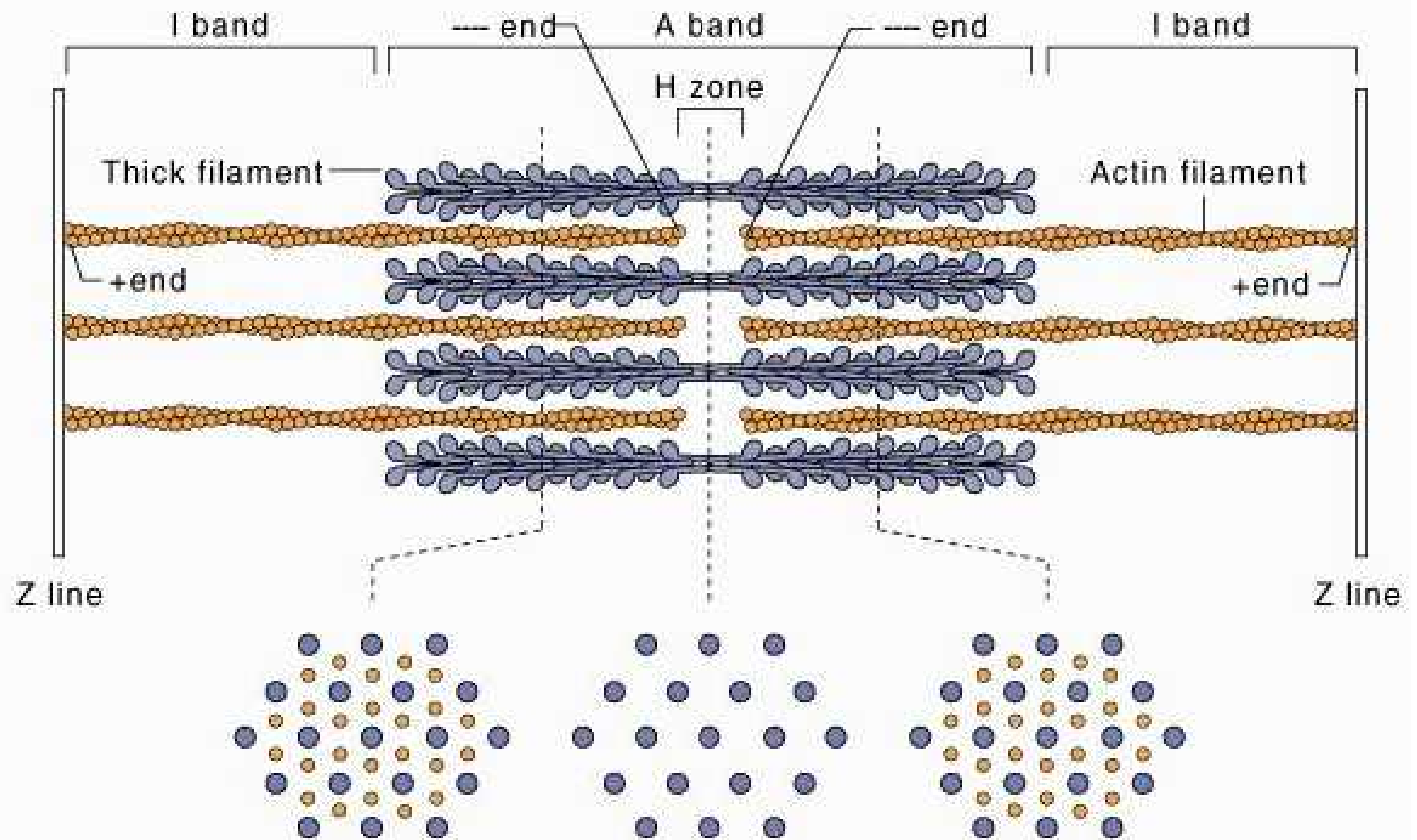
Z disk

I band

A band

I band

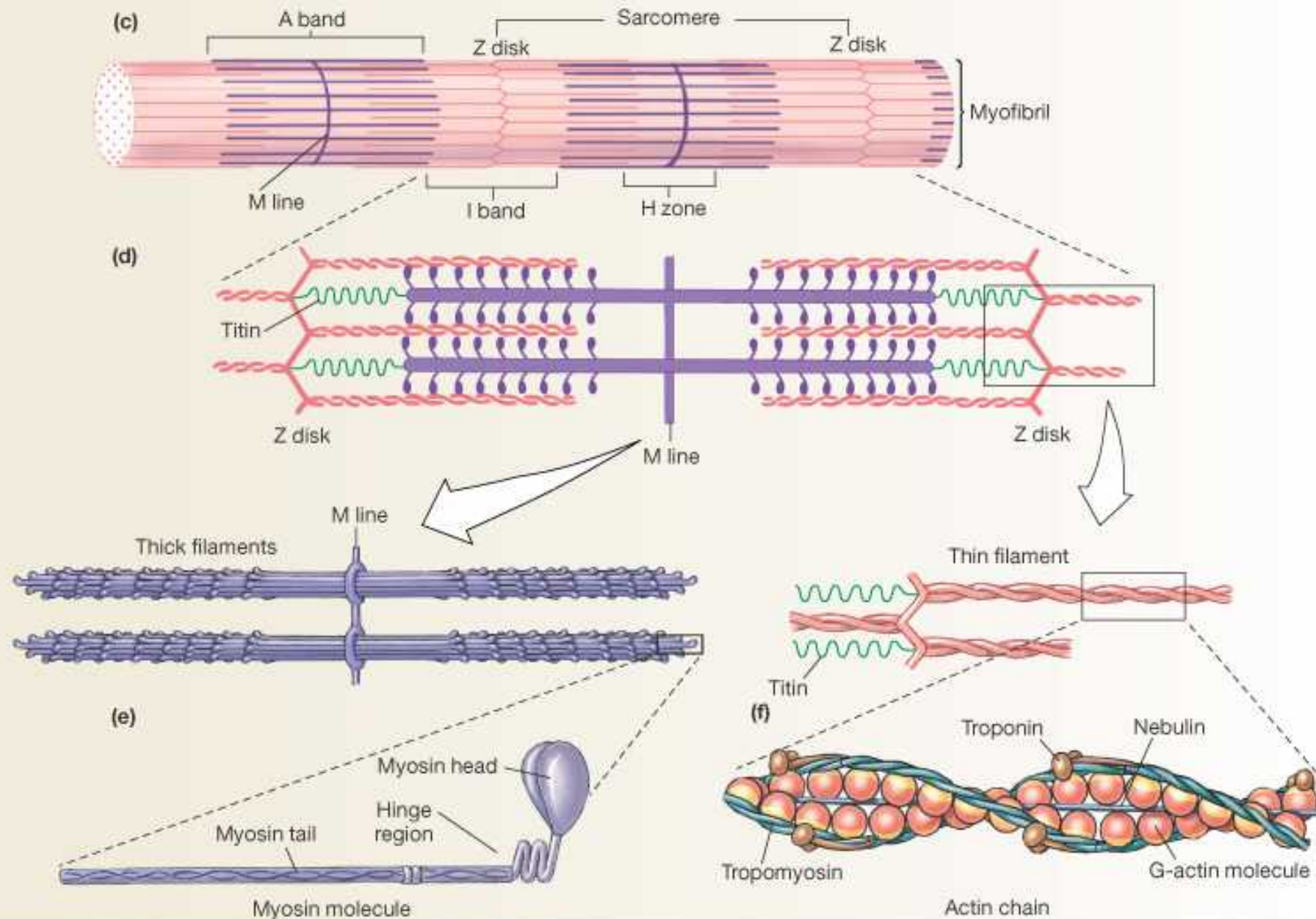
Sarcomere

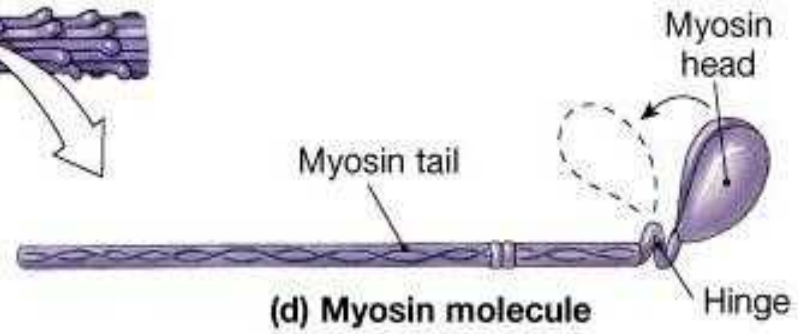
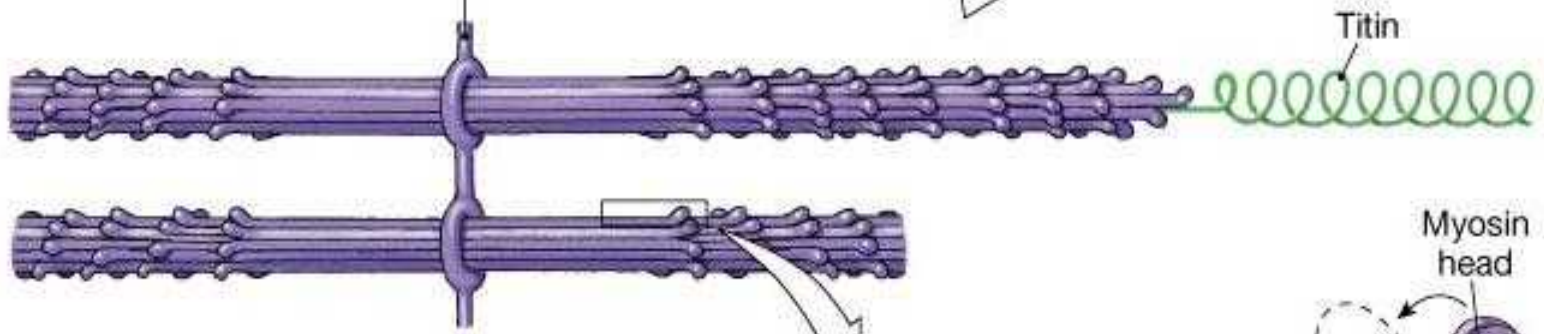
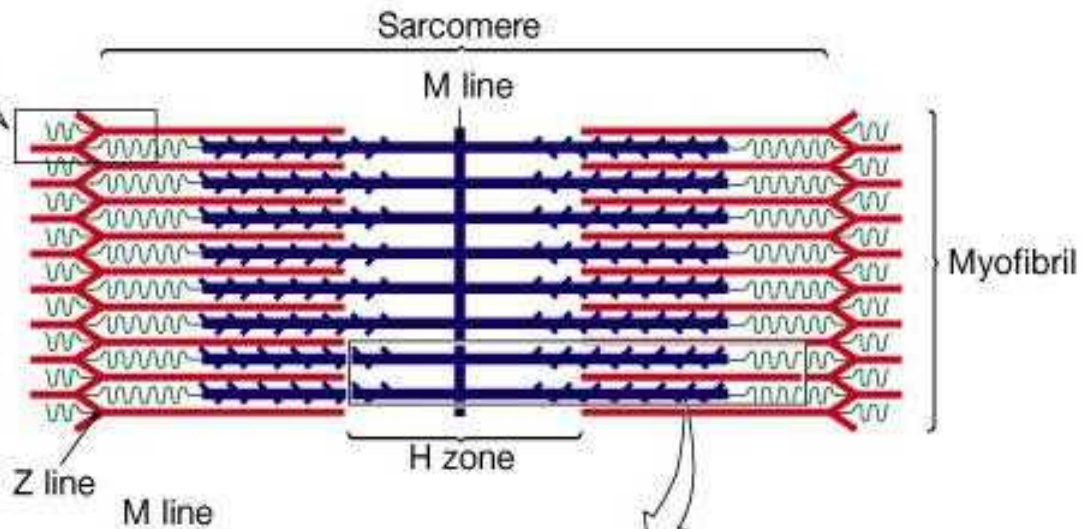
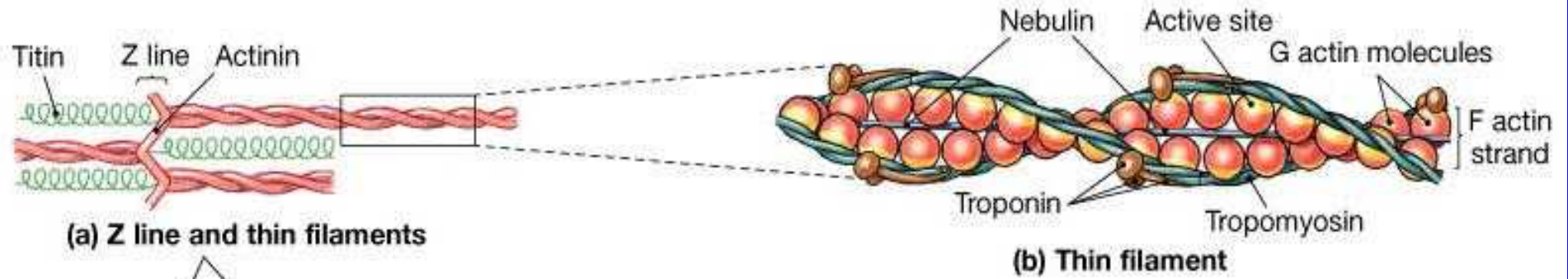

(a)

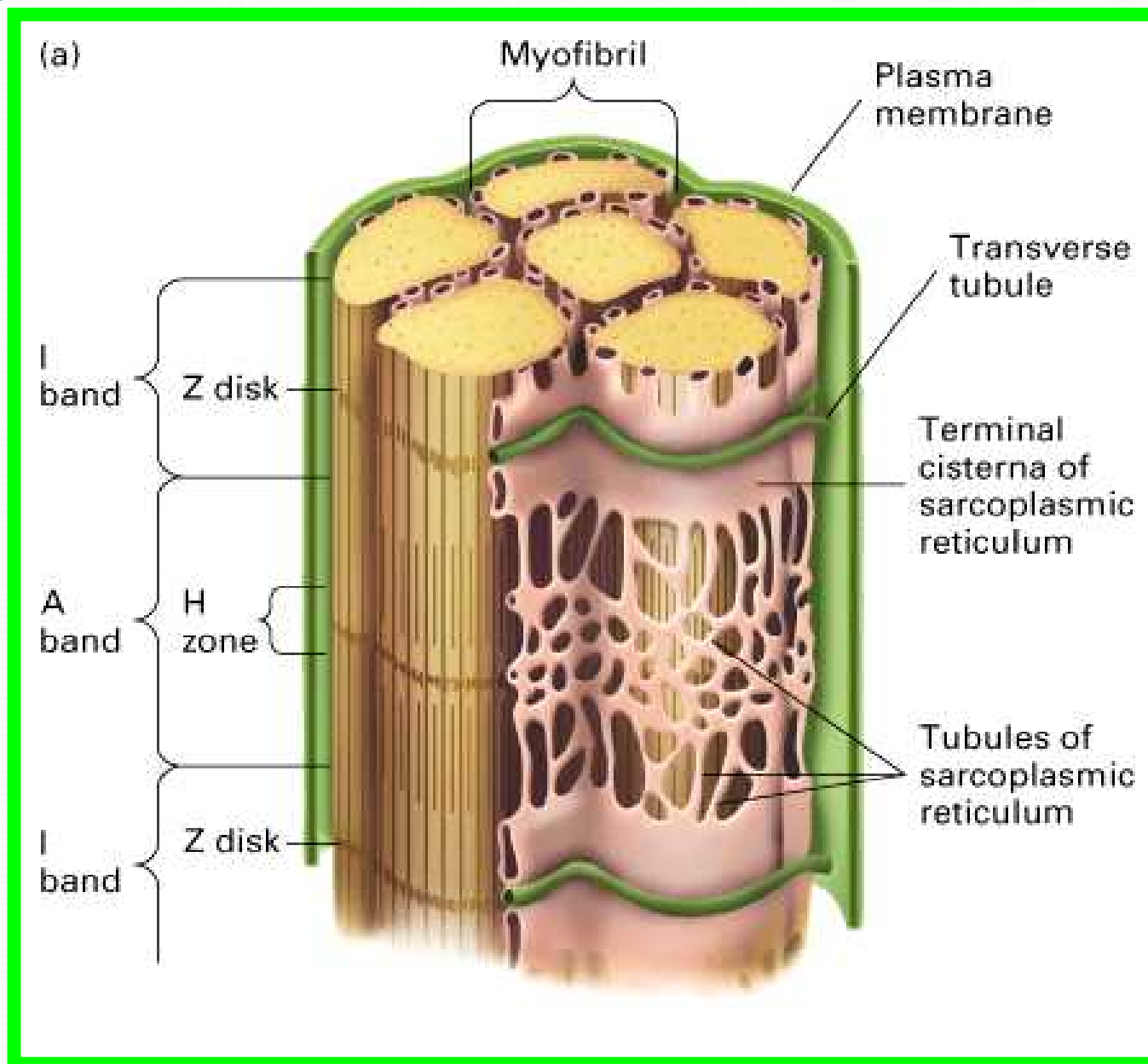
Copyright 1999 John Wiley and Sons, Inc. All rights reserved.

ULTRASTRUCTURE OF MUSCLE FIBER

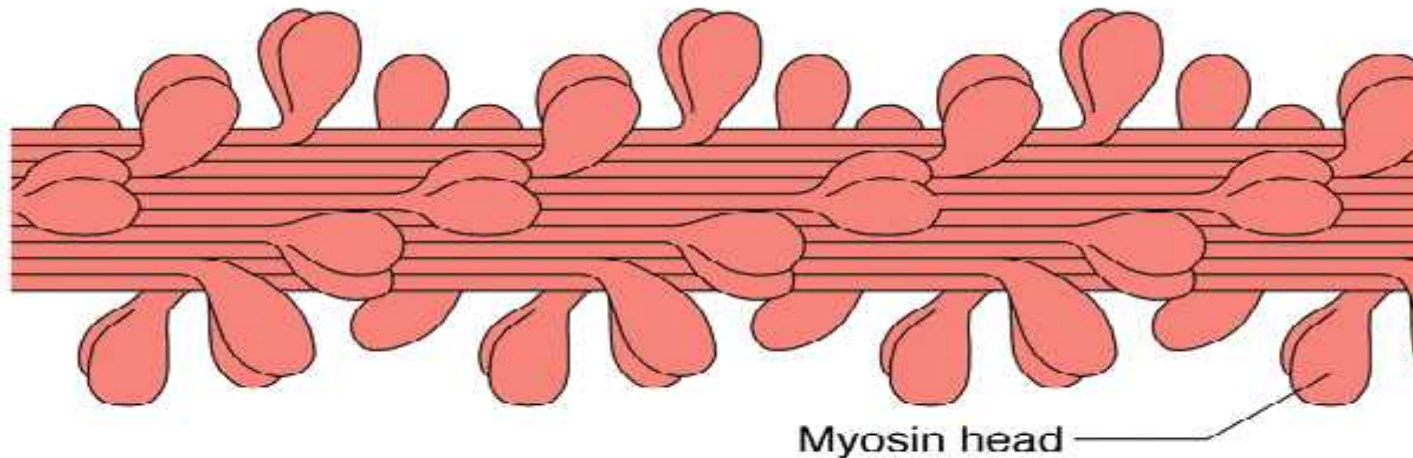

شبكة ساركوپلاسميك

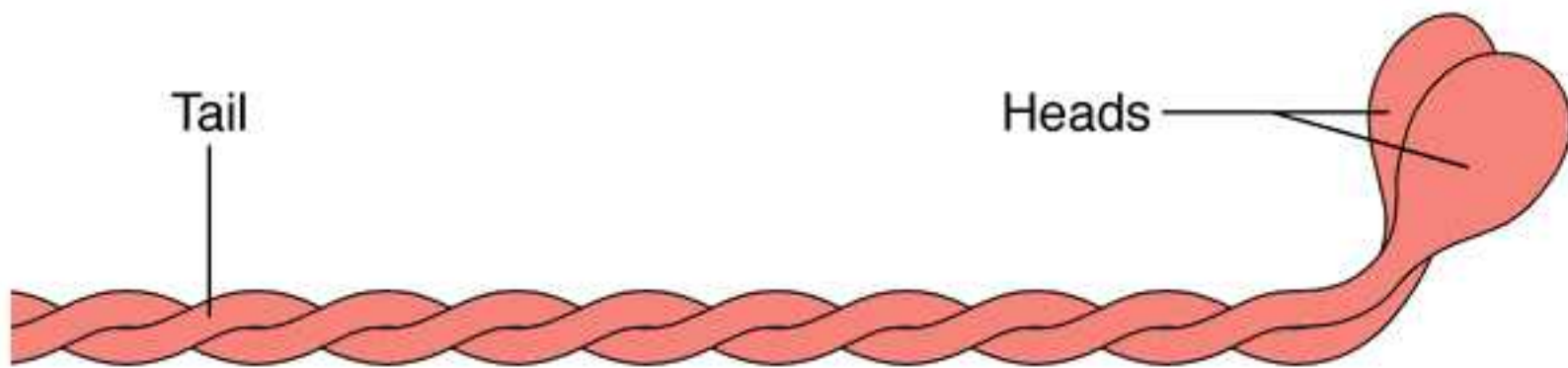

انقباض عضله اسکلتی

- برای شناخت فرایند انقباض عضله، نگاه دقیق تری به ساختار داخلی تارچه (میوفبریل) ضروری است.
- در هر تارچه دو نوع فیلامان وجود دارد: **ضخیم و نازک**.
- فیلامان ضخیم از **پروتئین میوزین** تشکیل شده است، پروتئین بزرگی که شکل آن تا حدودی مانند چوب گلف با یک تنه دراز و یک سر کروی است

(b) Portion of a thick filament

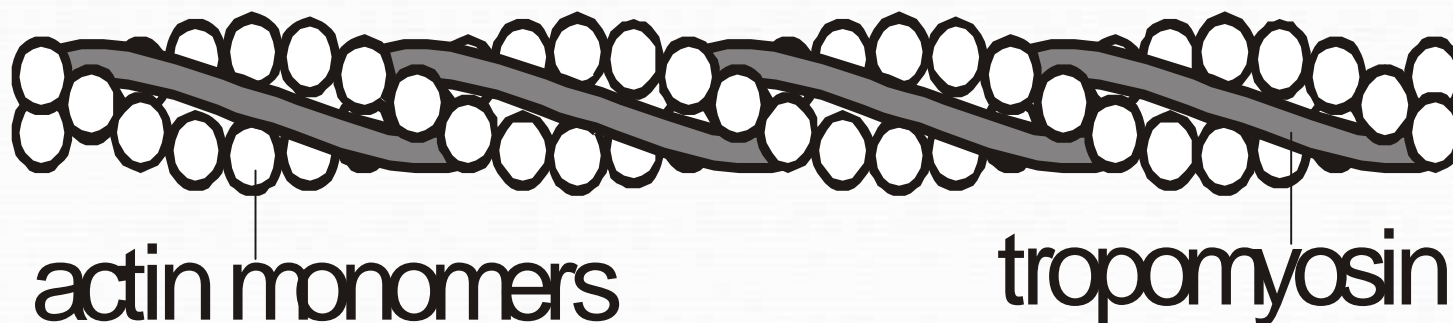

(a) Myosin molecule

© BENJAMIN/CUMMINGS

انقباض عضله اسکلتی

- فیلامان نازک از دو رشته کروی شکل پروتئین آکتین تشکیل شده است. این دو رشته همانند دو رشته تسبیح به دور یکدیگر تاب می خورند. دو پروتئین دیگر، یک ساختار نازک بلند به نام **تروپومیوزین** و یک ساختار کوچکتر به نام **تروپونین** هم بخشی از فیلامان نازک هستند

Copyright © The McGraw-Hill Companies. nc. Permission required for reproduction or display.

Troponin, tropomyosin, myosin cross-bridges, and calcium

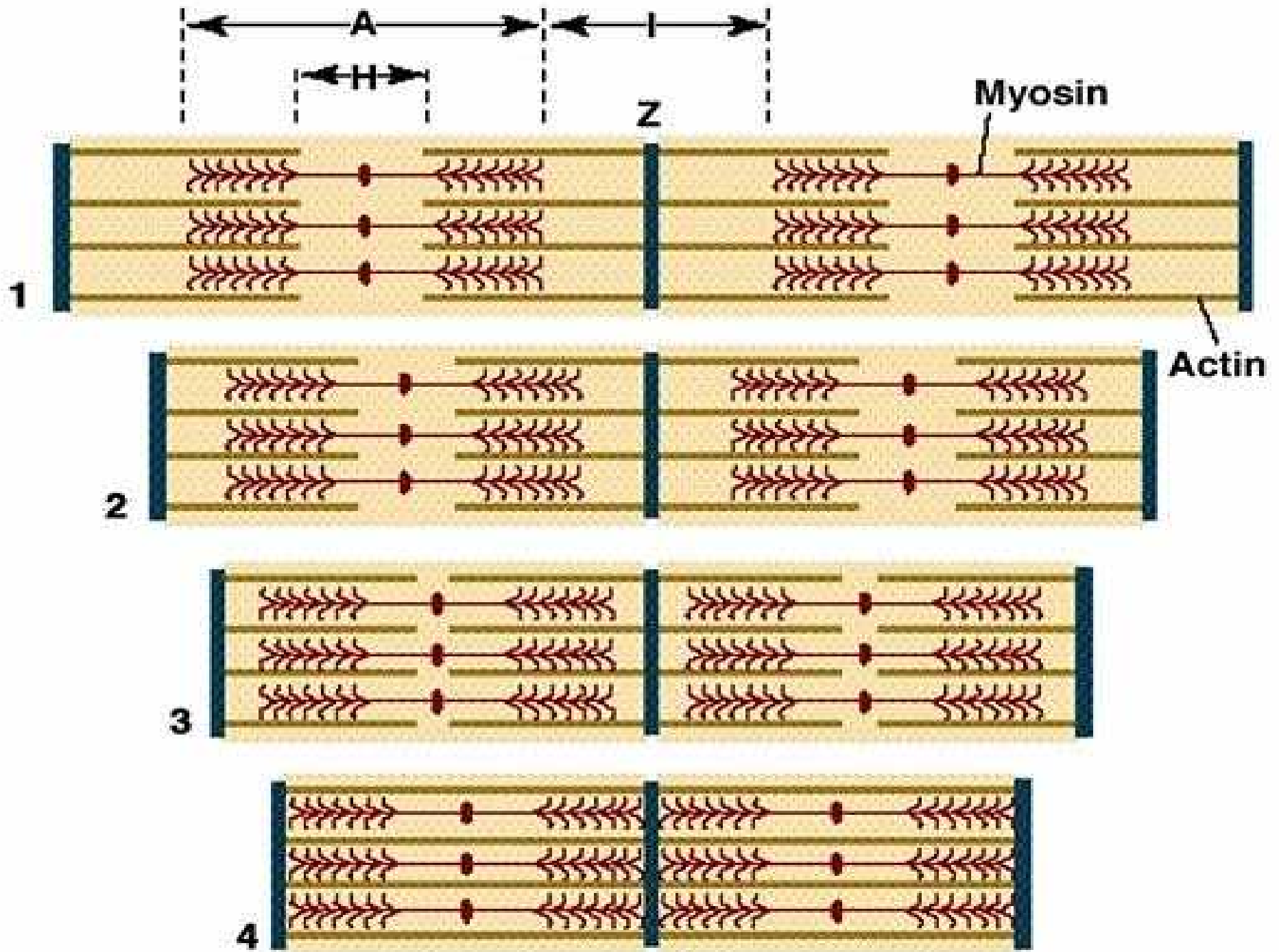
The diagram illustrates the molecular components of a muscle fiber. It shows a thin filament (top) and a thick filament (bottom). The thin filament is composed of actin monomers (green spheres) arranged in a double-helical pattern. Troponin (yellow ovals) and tropomyosin (pink strands) are associated with the actin. The thick filament is composed of myosin molecules (purple) with two globular heads and a long tail. Labels indicate the Calcium binding site, Actin, Troponin, Tropomyosin, Actin-binding site, ATP-binding site, Myosin head, and Myosin tail. The thin filament is labeled 'Thin filament' and the thick filament is labeled 'Thick filament'.

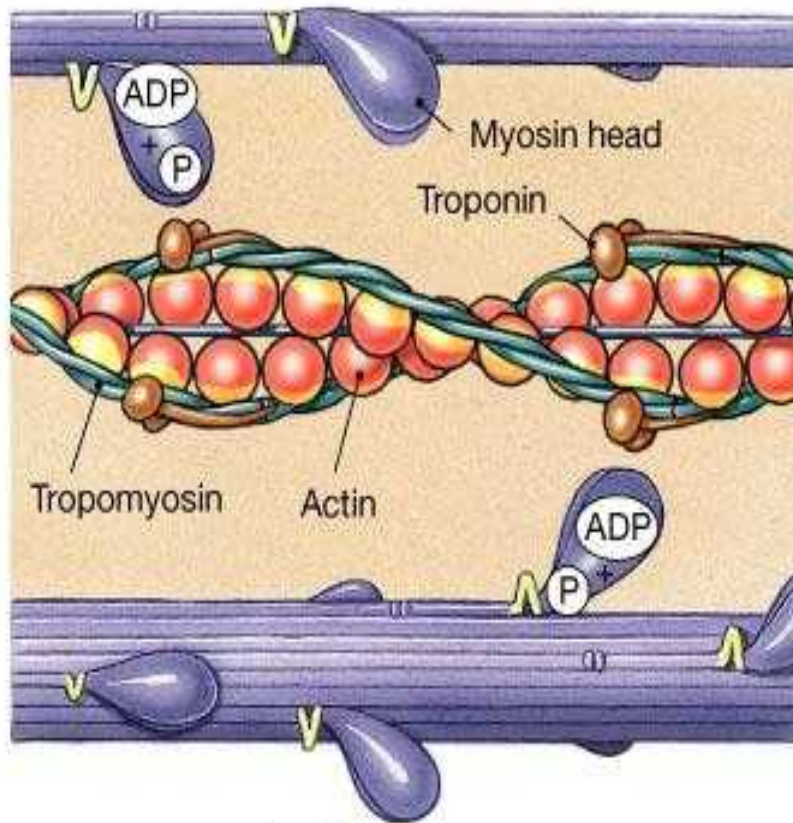
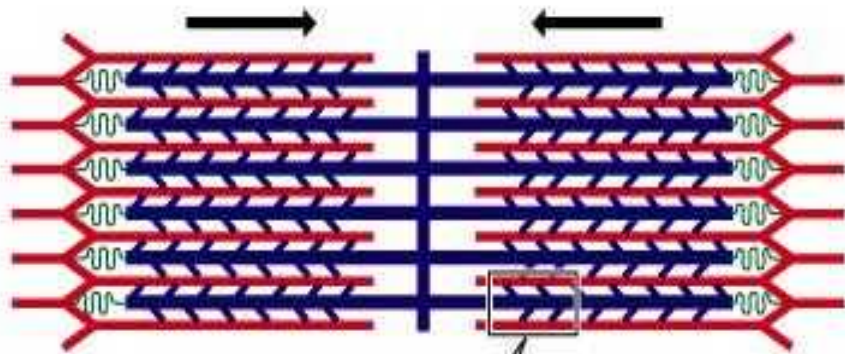
Visual Resource Library 0078 Troponin, tropomyosin, myosin cross-bridges, and calcium

[Return to Text Page](#)

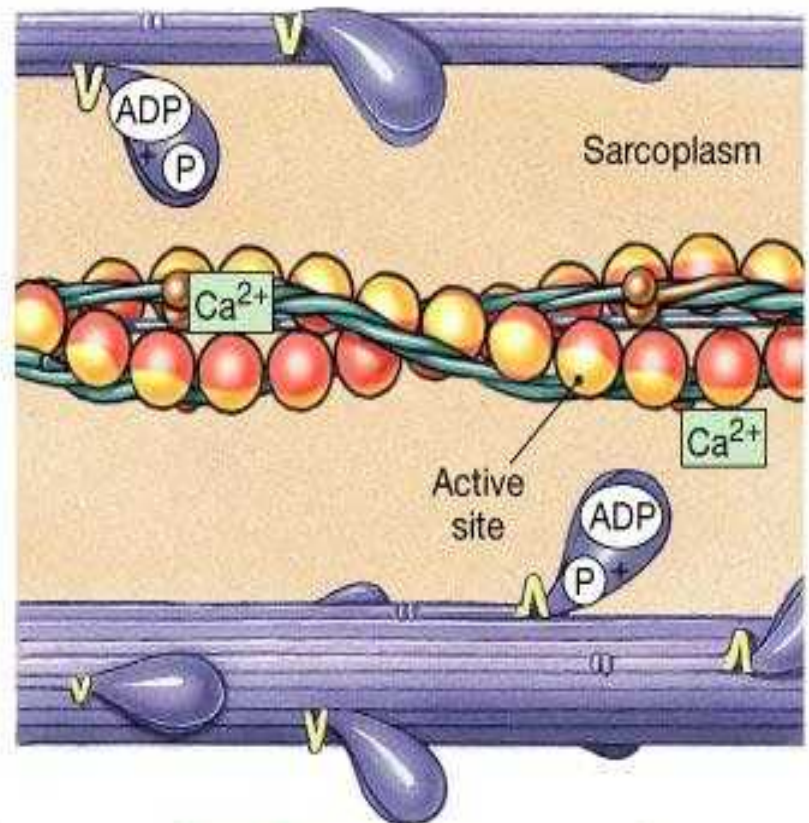
مراحل انقباض

- 1-
- 2- عبور جریان الكتریسیتة از عصب حرکتی
- 3- ترشح استیل کولین از صفحه محرکه
- 4 ورود استیل کولین به درون ماهیچه
- 5- ترشح کلسیم از شبکه سارکوپلاسمیک
- 6- ورود کلسیم به درون اکتین
- 7- باز شدن دروازه های اکتین
- 8- اتصال پل عرضی میوزین به دروازه های اکتین
- 9- شکسته شدن ATP

Resting sarcomere

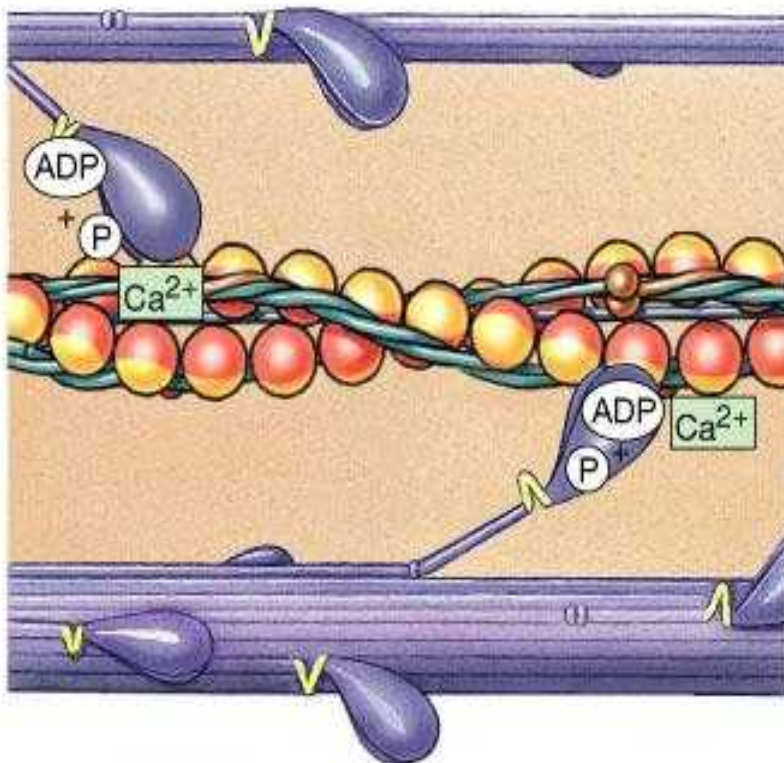
STEP 1: Active-site exposure

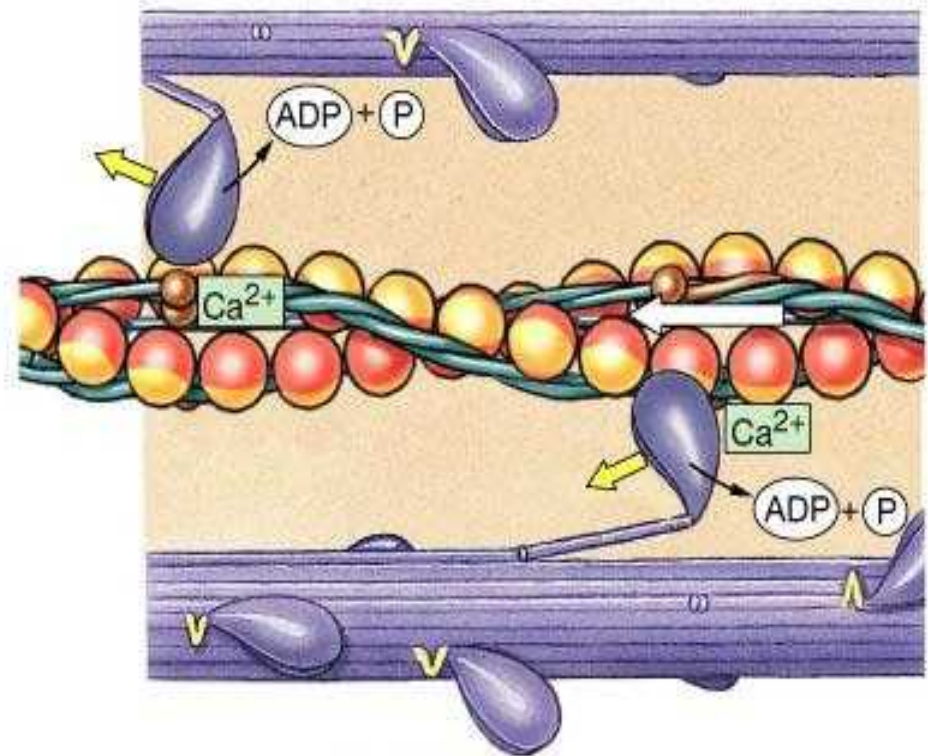

Figure 10.12

The Contraction Cycle

STEP 2: Cross-bridge attachment

STEP 3: Pivoting of myosin head

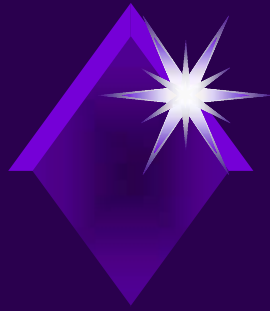
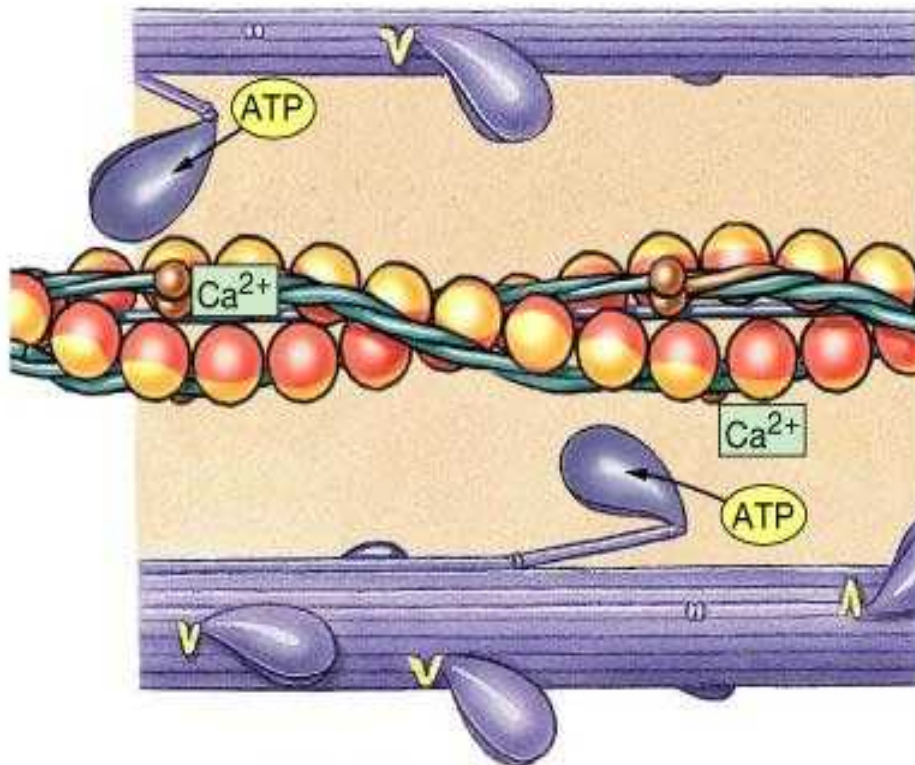
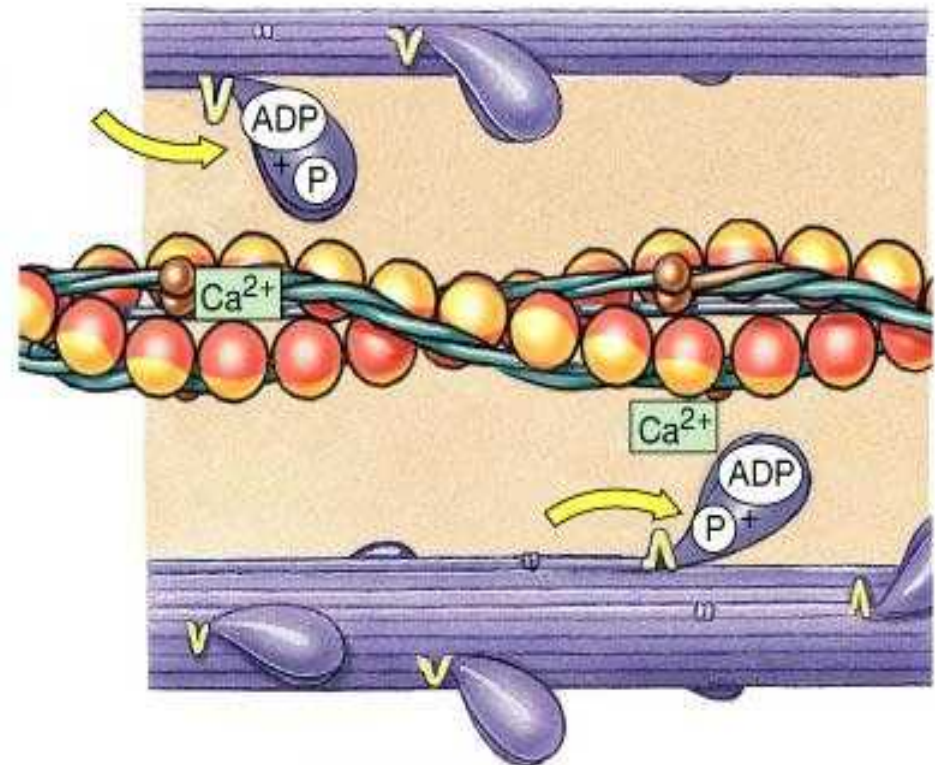

Figure 10.12

The Contraction Cycle

STEP 4: Cross-bridge detachment

STEP 5: Myosin reactivation

مکانیسم عمومی انقباض عضلانی

۱) یک پتانسیل عمل در طول یک عصب حرکتی به انتهای آن بر روی فیبرهای عضله سیر می کند.

۲) عصب در انتهای خود مقدار اندکی از ماده میانجی عصبی استیل کولین ترشح می کند.

۳) استیل کولین بر روی یک ناحیه موضعی از غشای فیبر عضلانی عمل کرده و کانالهای متعدد دریچه دار حساس استیل کولین در مولکولهای پروتئینی موجود در غشای فیبر عضلانی را باز می کند.

۴) باز شدن کانالهای استیل کولینی به مقادیر زیاد یون سدیم اجازه می دهد که در محل ترمینال عصبی به داخل غشای فیبر عضلانی جریان یابد. این امر موجب بروز یک پتانسیل عمل در فیبر عضلانی می شود.

پتانسیل عمل در طول غشای فیبر عضلانی سیر می کند درست به صورتی که پتانسیل عمل در طول غشاهای عصبی سیر می کند.

مکانیسم عمومی انقباض عضلانی

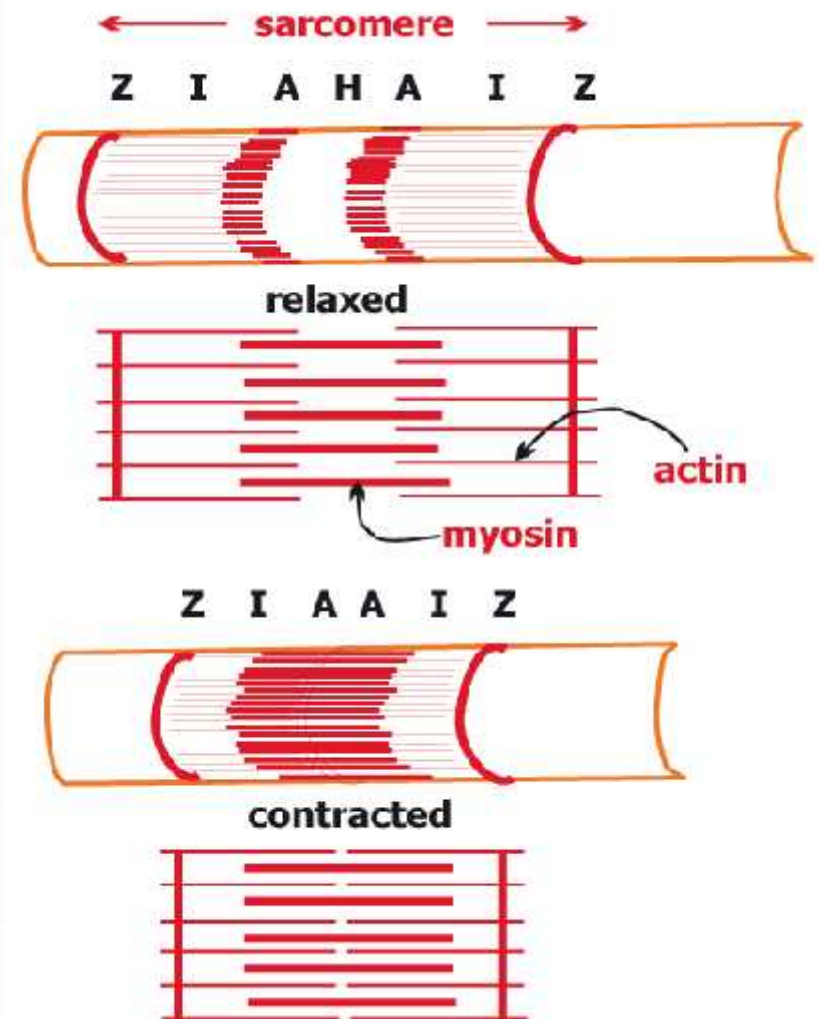
۵) پتانسیل عمل فیبر عضلانی را دیپولاریزه کرده و در آنجا موجب می‌شود که رتیکولوم سارکوپلاسمیک مقادیر زیادی یون های کلسیم به داخل میوفیبریلها آزاد کند.

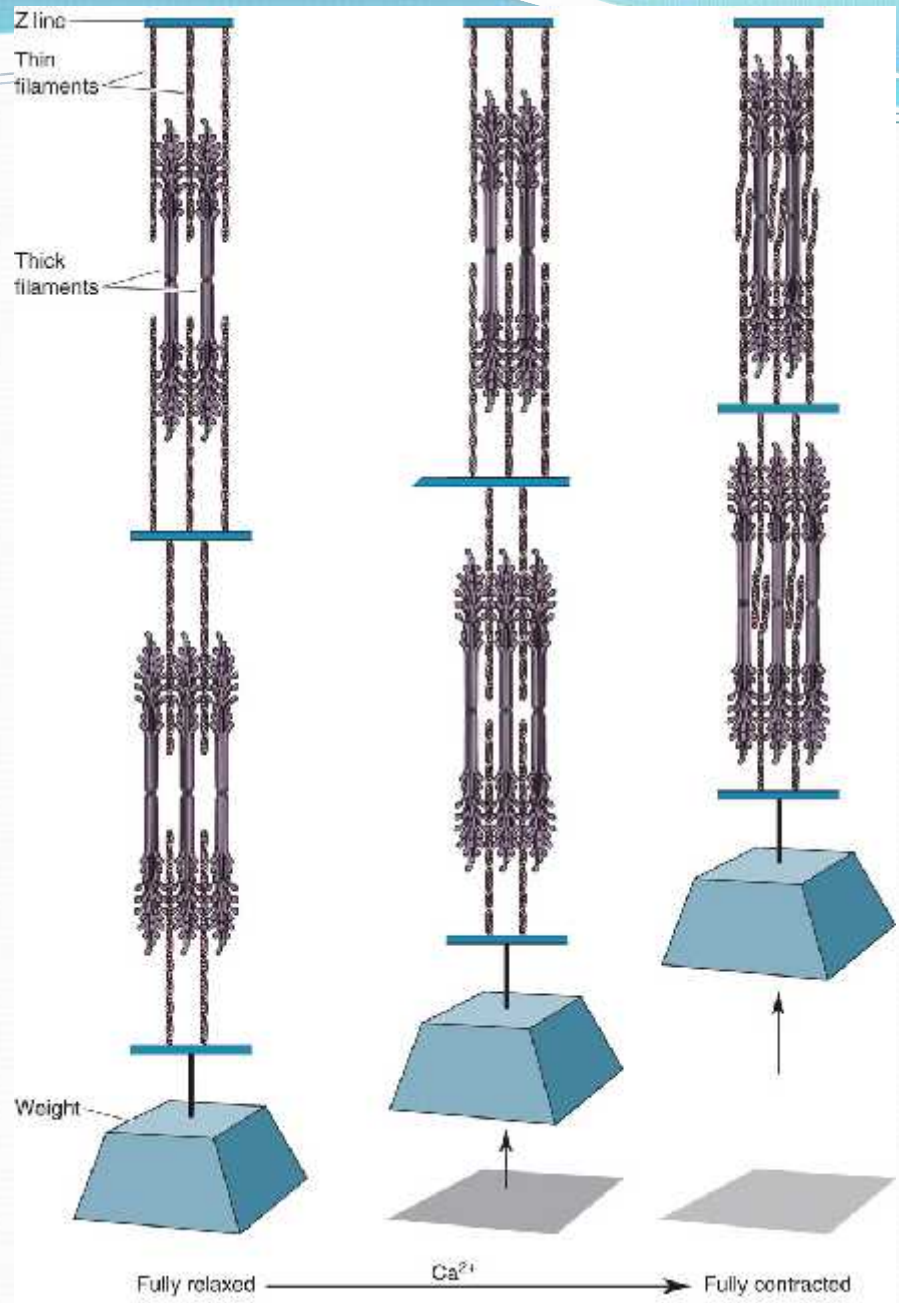
۶) یونهای کلسیم نیروهای جاذبه‌ای بین فیلامانهای اکتین و میوزین ایجاد می‌کنند و موجب لغزیدن آنها بر روی هم می‌شود که همان روند انقباض است.

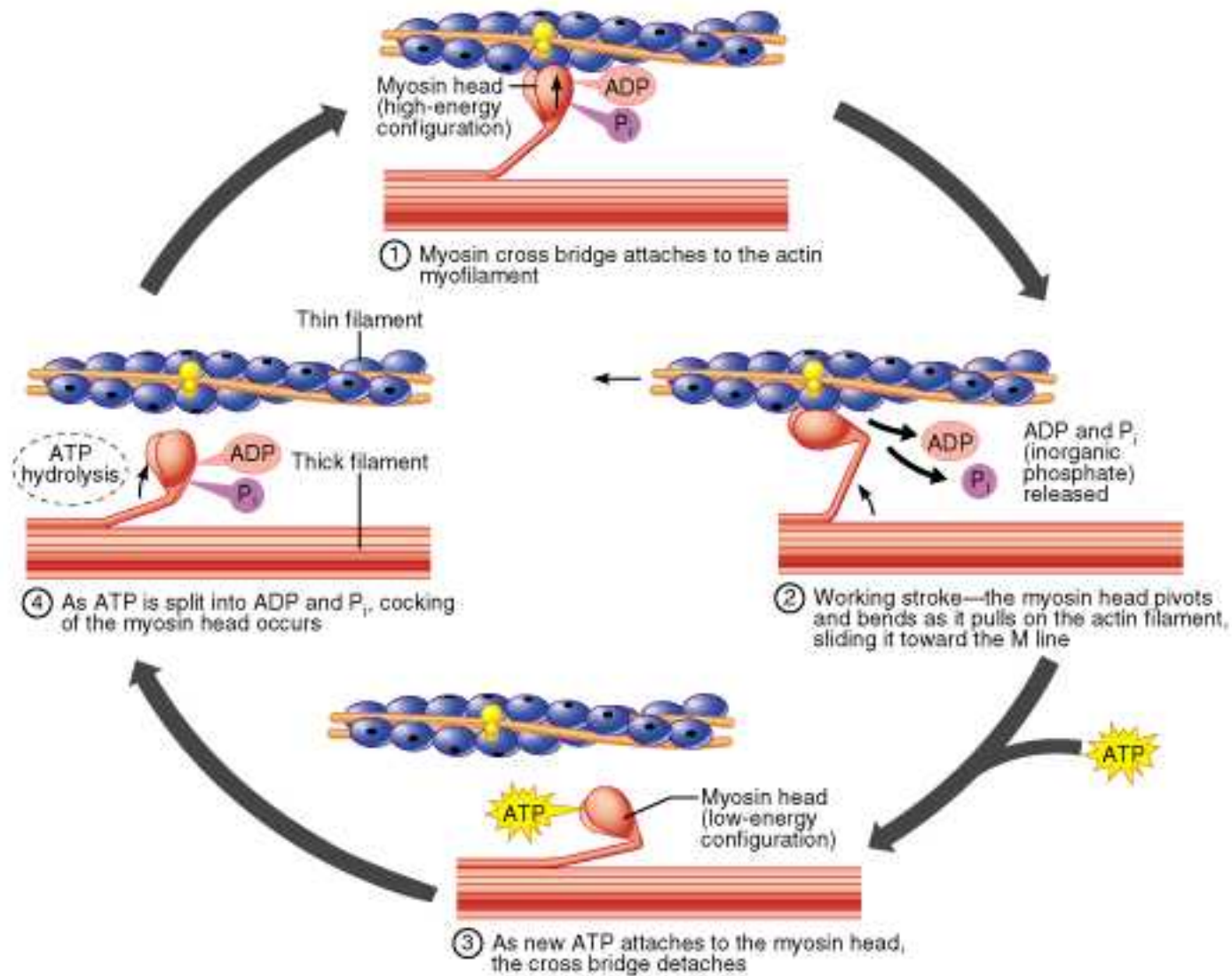
۷) بعد از جزئی ثانیه ، یونهای کلسیم مجدداً به داخل رتیکولوم سارکوپلاسمیک تلمبه زده می‌شود و در آنجا به حالت انبار شده باقی می‌مانند تا یک پتانسیل عمل جدید از راه برسد. این حذف یونهای کلسیم از میوفیبریلها موجب قطع انقباض عضلانی می‌شود.

Sarcomere shortens when muscle contracts

- Shortening of the sarcomeres in a myofibril produces the shortening of the myofibril
- And, in turn, of the muscle fibre of which it is a part

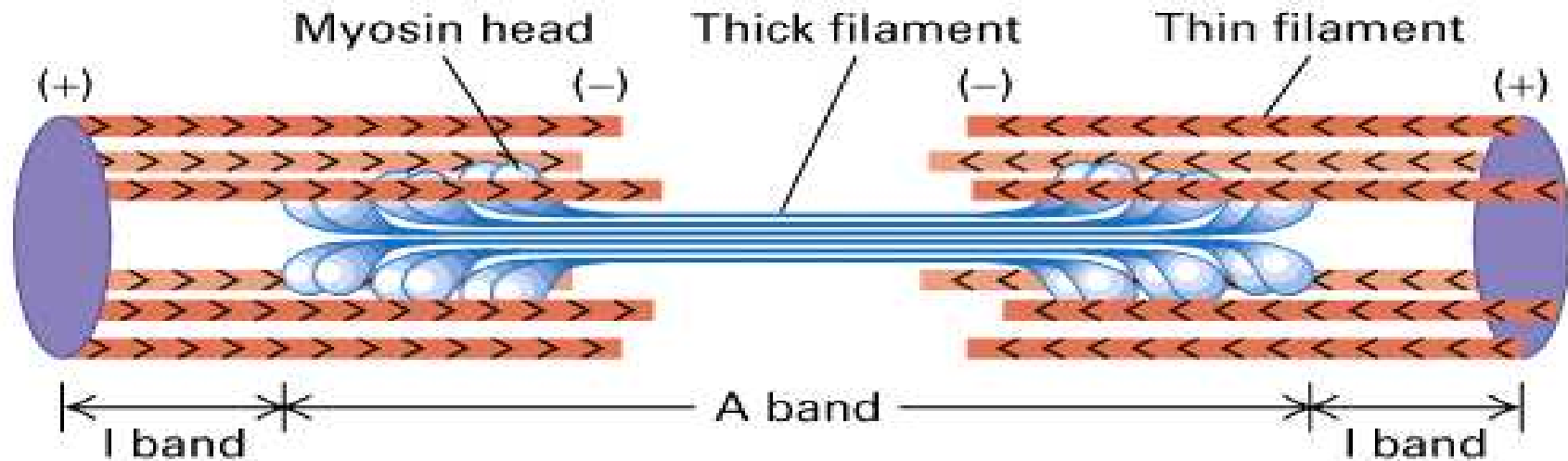

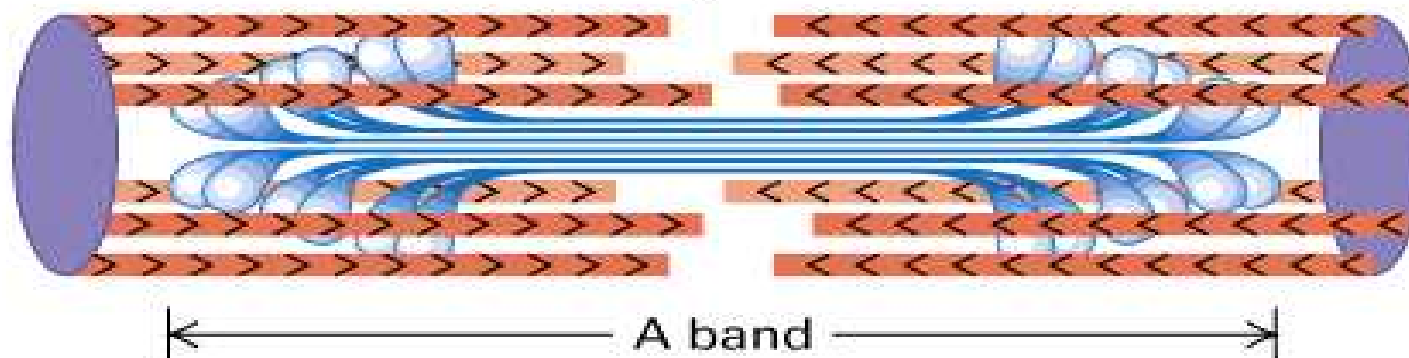
انبساط و انقباض

Relaxed

+ATP, Ca²⁺

Contracted

Copyright ©The McGraw-Hill Companies, Inc. Permission required for reproduction or display.

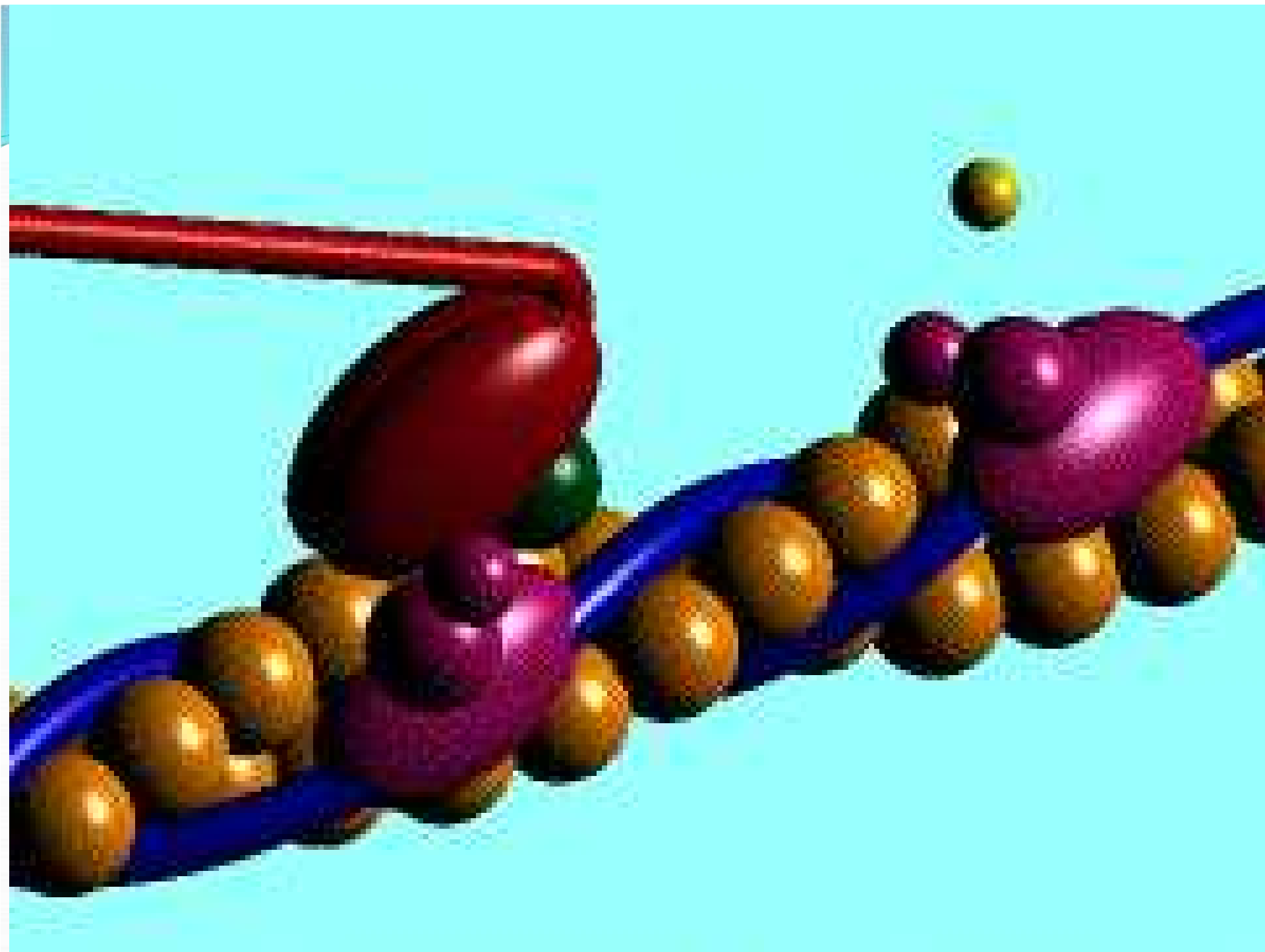
Sarcoplasmic reticulum and transverse tubules

Labels in diagram:
Sarcolemma
Myofibrils
Triad of the reticulum:
Terminal cisternae
Transverse tubule
Sarcoplasmic reticulum
Mitochondria
Nucleus
A band
I band
Z line

Waldrop

Visual Resource Library 0076 Sarcoplasmic reticulum and transverse tubules

[Return to Text Page](#)

انواع تارهای عضله اسکلتی

- برخی تارهای عضله (تارهای تند انقباض) قادر به تولید حرکات سریع اما کوتاه مدت هستند در حالیکه تارهای دیگر (کند انقباض) می تواند حرکات مداوم اما با سرعت آهسته تری را تولید کنند.
- تارهای تند انقباض برای انجام فعالیتهای انفجاری همانند دوهای سرعت تخصص عمل یافته اند نرونهاى حرکتى با سرعت هدایت خیلی بالا تحریک می شوند و دارای شبکه سارکوپلاسمی توسعه یافته ای هستند
- تارهای عضلانی فعال تند انقباض انرژی (ATP) را سریعتر از مقداری که می تواند جایگزین آن شود مصرف می کنند

تارهای عضلانی کند انقباض

- در مقابل، تارهای عضلانی کند انقباض برای فعالیت‌های بلند

مدت تخصص یافته اند

- آنها دارای تعداد زیادی میتوکندری هستند و آنها مقادیر

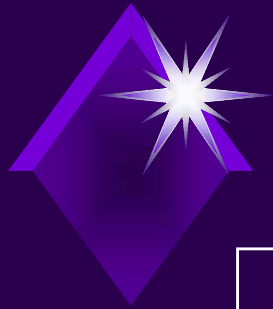
مناسبی از آنزیمهای مورد نیاز متابولیسم هوازی را دارند

انواع تارهای عضله اسکلتی

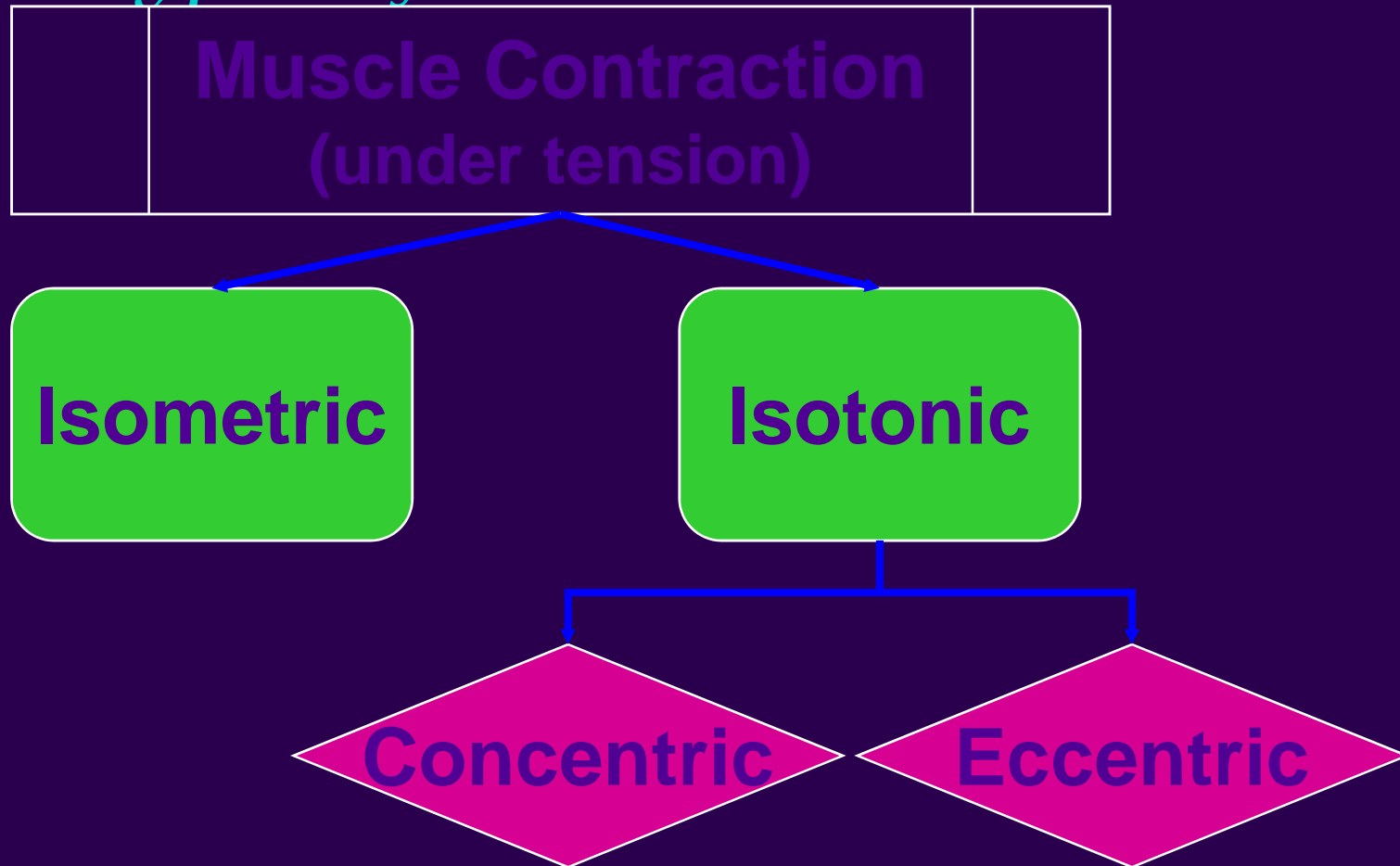
- عضلاتی که تارهای سفیدشان بیشتر غیر هوازی می‌باشند : دوقلوی دلتوئید، و عضلاتی که تارهای بیشتر هوازی هستند شکمی،

طبقه بندی تارهای عضله اسکلتی

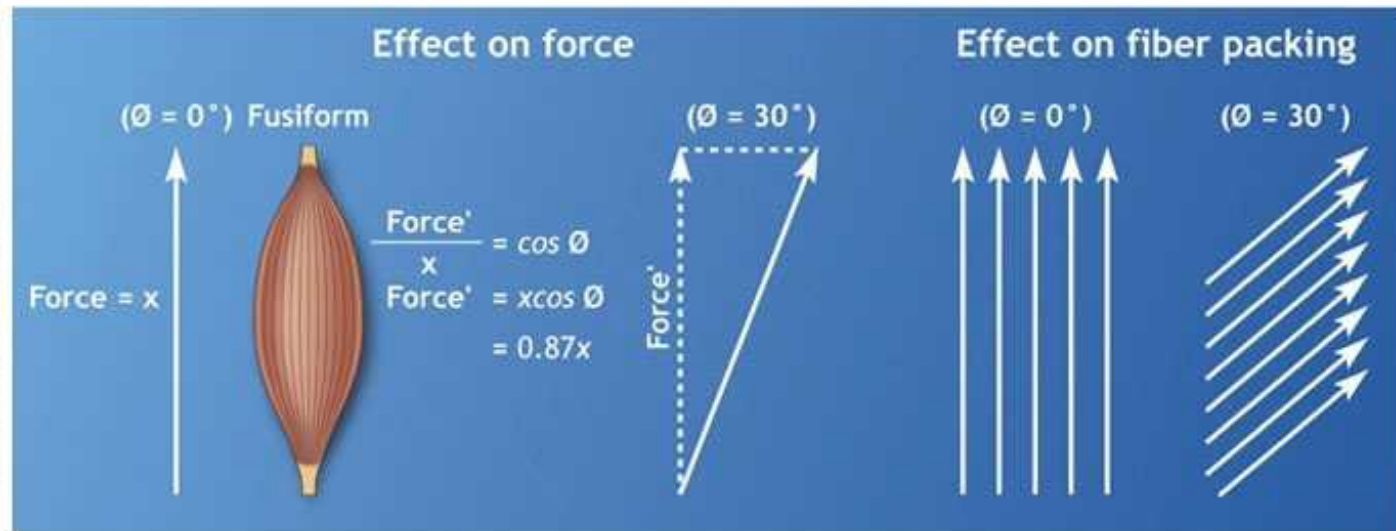
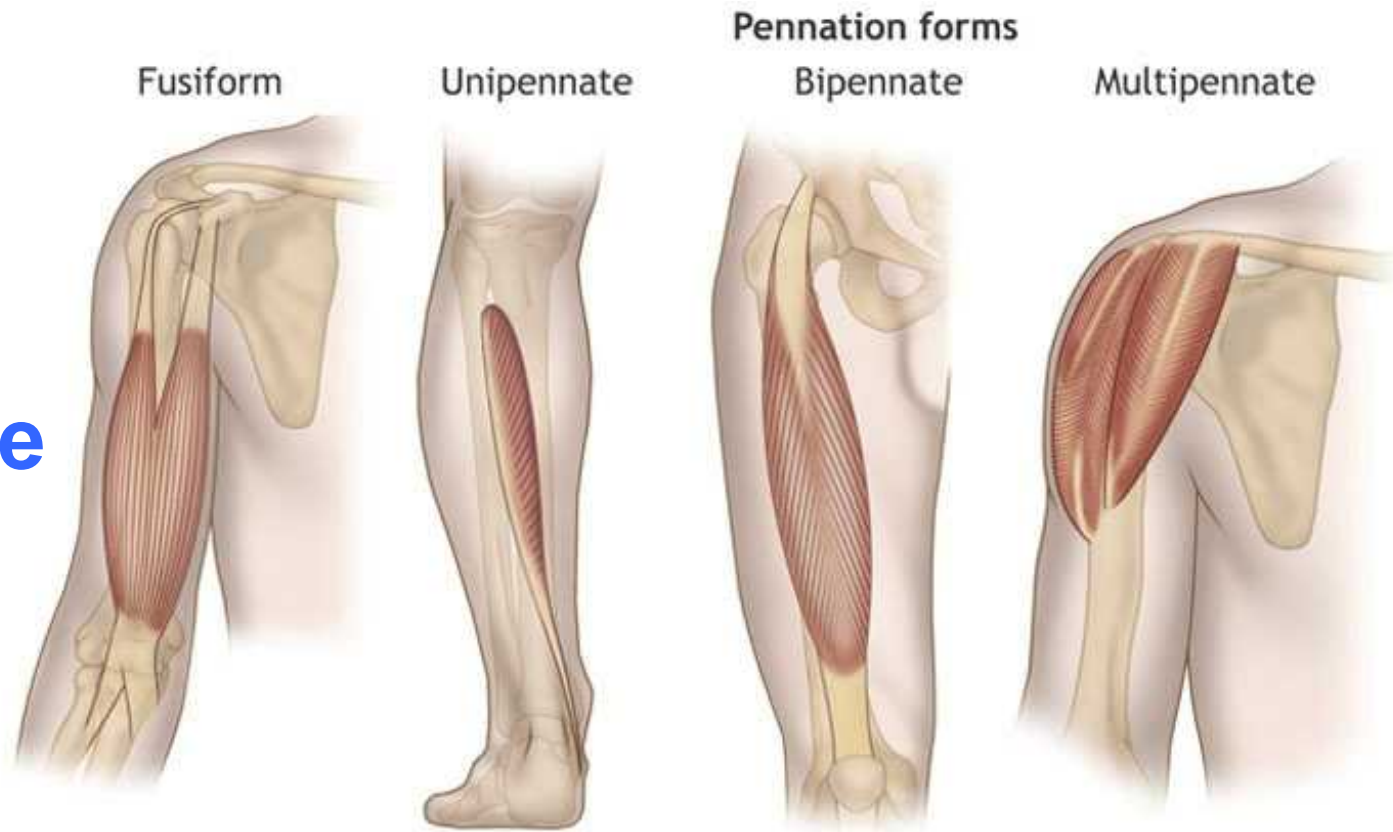
تند انقباض b	تند انقباض a	کند انقباض	سیستم ۱
نوع IIb	نوع IIa	نوع I	سیستم ۲
FG	FOG	SO	سیستم ۳
پایین	متوسط بالا	بالا	ویژگی ظرفیت اکسایشی
بالاترین	بالا	پایین	ظرفیت گلیکولیتیک
سریع	سریع	آهسته	سرعت انقباض
پایین	متوسط	بالا	مقاومت در برابر خستگی
بالا	بالا	پایین	قدرت واحد حرکتی

Types of muscle contraction

Muscle architecture

انقباض عضلات اسکلتی:

۱- **انقباض هم تنش isotonic contraction** شامل:

الف) انقباض درونگرا یا concentric contraction: مهمترین عمل عضله است

که با کوتاه شدن طول، تنش را در عضله افزایش میدهد. نیروی تولید شده <نیروی مقاوم

ب) انقباض برونگرا یا eccentric contraction:

متضمن طول شدن عضله تحت فشار است. زمانی رخ میدهد که عضله برای کنترل پائین آمدن

نیروی مقاوم از مقدار تنش میکاهد.

نیروی تولید شده >نیروی مقاوم

۲- **انقباض هم طول isometric contraction:** تنش افزایش میابد اما تغییری در

طول یا زاویه مفصل رخ نمیدهد.

نیروی تولید شده = نیروی مقاوم

۳- **انقباض هم جنبش isokinetic contraction:** نوعی تمرین پویاست که از انقباض

درونگرا یا برونگرا استفاده میکند. انقباض به صورت حداکثر و با سرعت ثابت در سراسر دامنه

حرکتی مفصل انجام میشود. (بیودکس. سایبکس. کینکوم و لیدو)

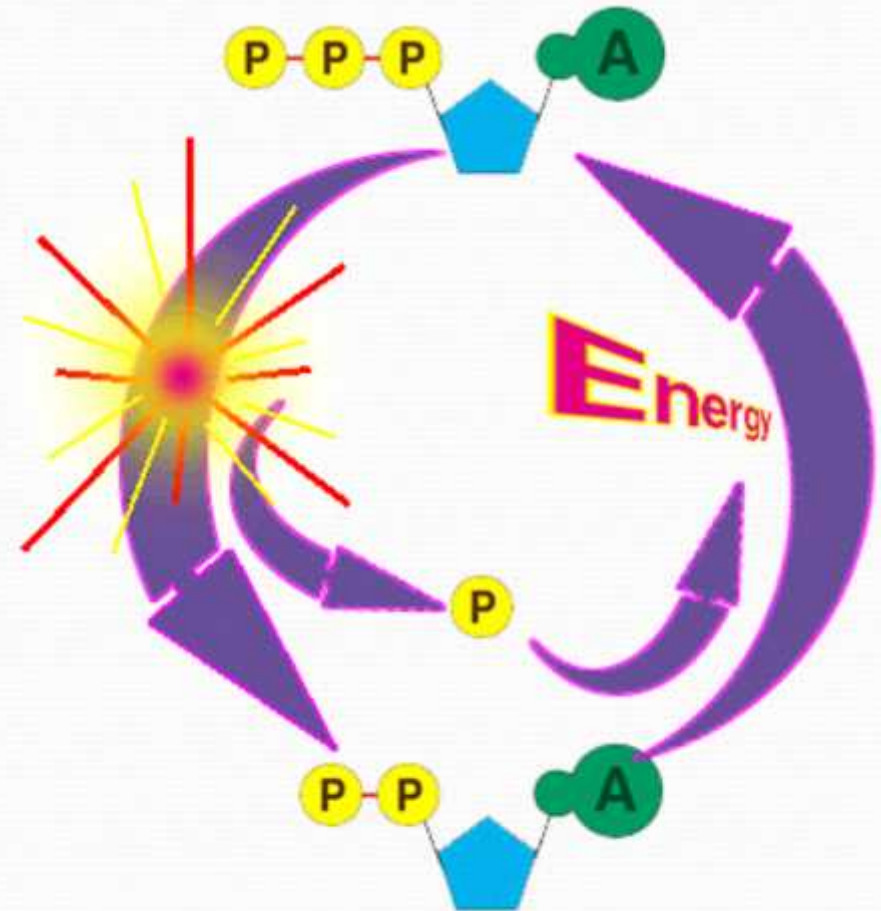
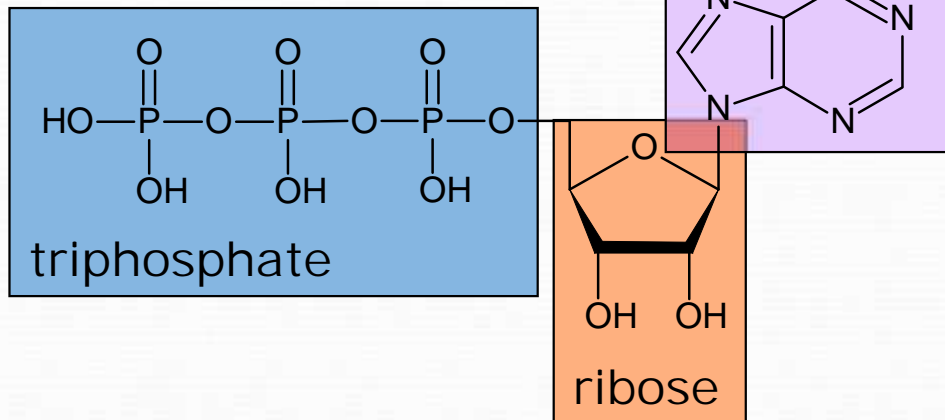
منابع انرژی برای انقباض عضلانی

- انقباض عضلانی بستگی به انرژی حاصل از آدنوزین تری فسفات دارد که در این جریان آدنوزین تری فسفات به آدنوزین دی فسفات تجزیه شده و انرژی آزاد می‌شود.
- برای احیا دوباره این ماده باید منابع دیگری هم وجود داشته باشد. اولین منبع انرژی که برای تشکیل مجدد آدنوزین تری فسفات مورد استفاده قرار میگیرد ماده فسفو کراتین است. منبع مهم دیگر **گلیکوژن** است. منبع نهایی انرژی متابولیسم اکسیداتیو است.

High energy phosphates

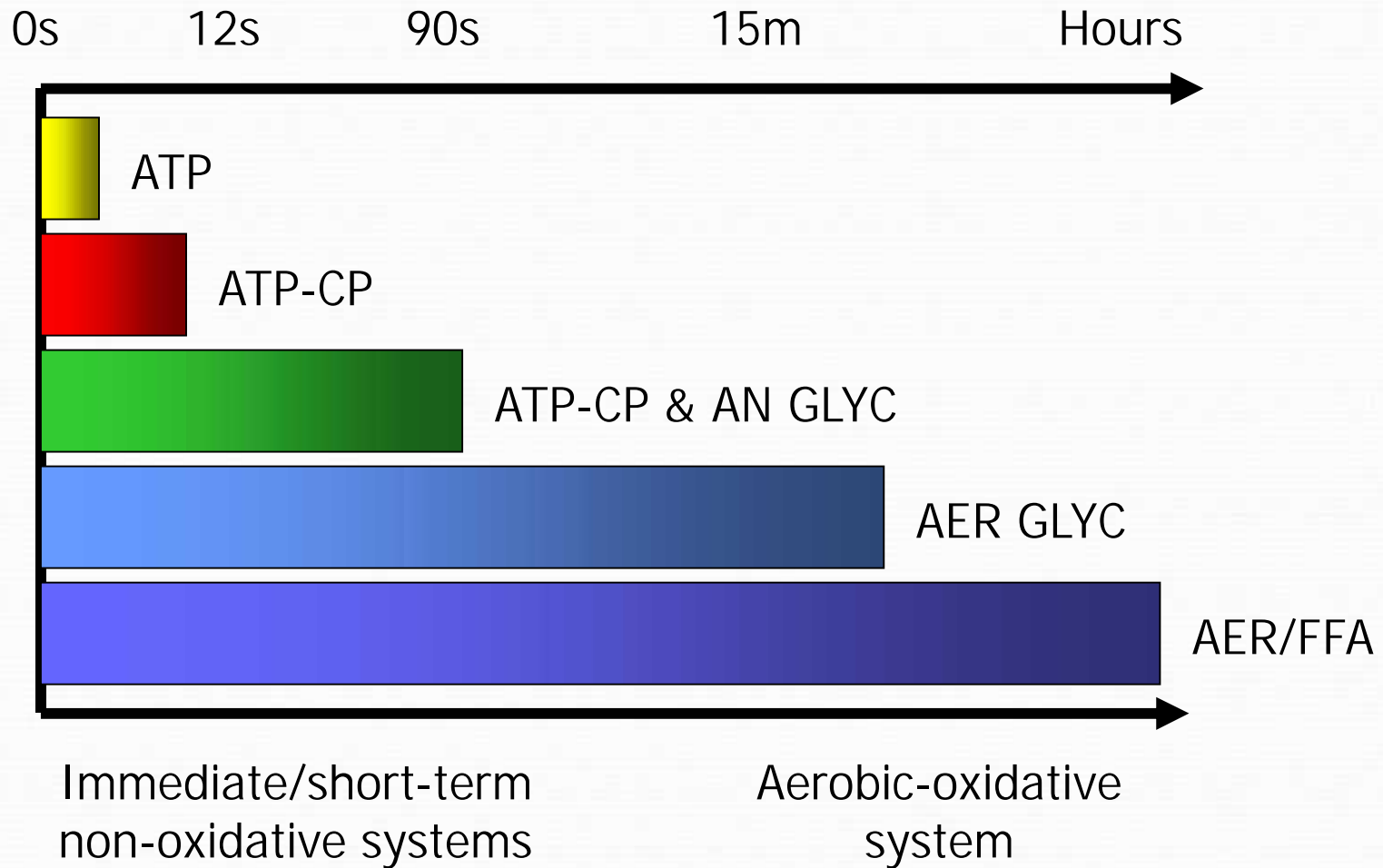
Adenosine triphosphate

ATP is used as a universal cellular energy 'currency'

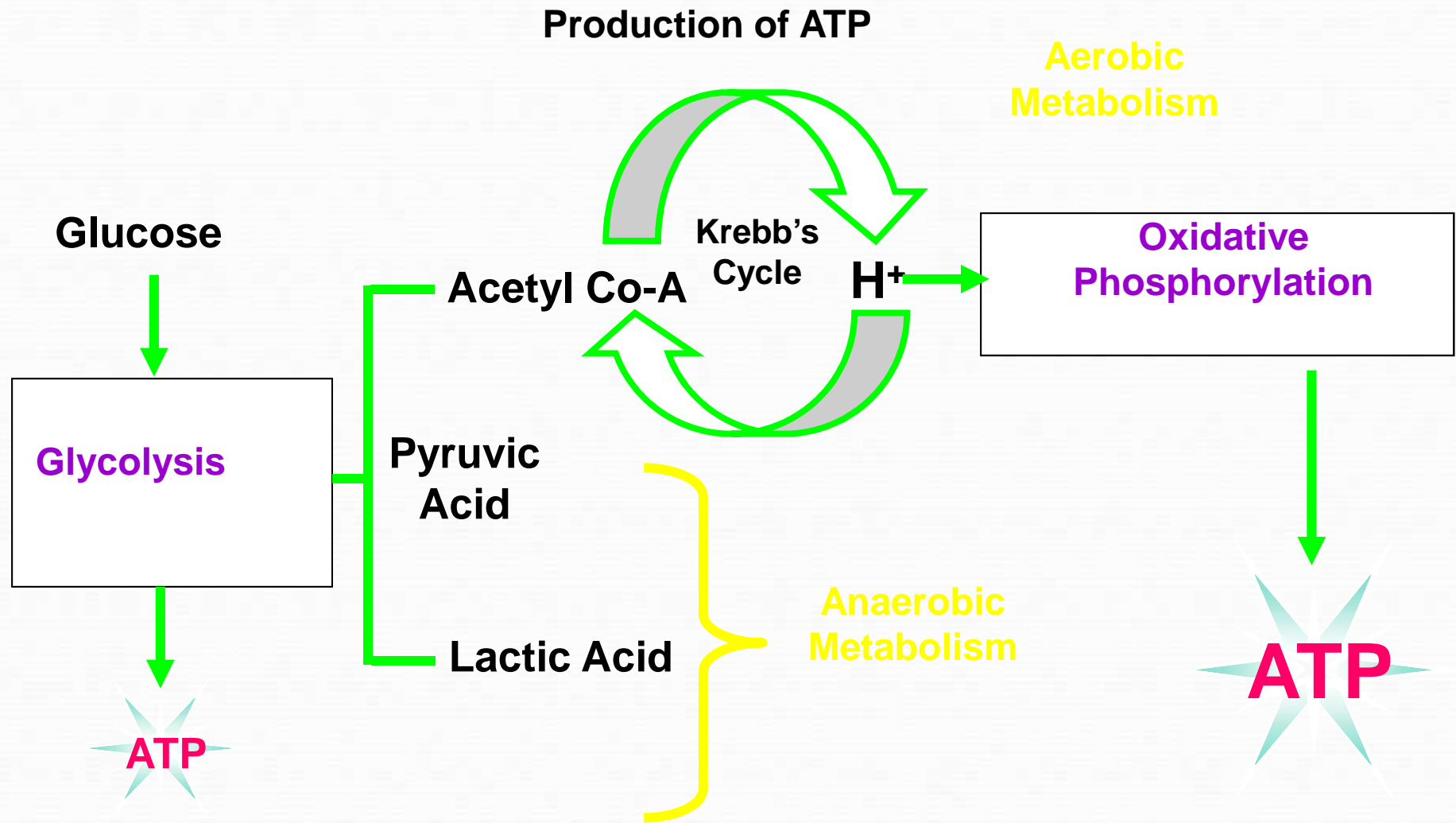

Norris, 2007

Predominant Energy Pathways

Mechanics of Muscle Contraction

تولید انرژی در بدن به ۳ طریق انجام می گیرد

- ۲ طریق برای تولید ATP نیاز به **اکسیژن** ندارند (بی هوازی) و در سومین طریقه وجود **اکسیژن** کاملاً ضروری است که به آن (هوازی) گویند:

- سیستم ATP-CP

- در ورزشهایی چون: پرتاب نیزه ، پرتاب دیسک ، دو ۱۰۰ متر و شیرجه یا فعالیتهایی که زمان اجرای آن بسیار کم است (حدود ۱۰ ثانیه) و با حداکثر شدت انجام می شوند انرژی مورد نیاز را از این سیستم تأمین می کنند. ATP و CP موجود در عضله به صورت ذخیره وجود دارند و به هنگام فعالیت انرژی مورد لزوم را تهیه می کنند. در این سیستم برای تأمین انرژی احتیاجی به حضور اکسیژن نیست (**بی هوازی**)

با تشکر از حسن توجه شما